

Internationell samverkan

5

Förslag till statens budget för 2012

Internationell samverkan

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	7
2	Utgiftsområde 5 Internationell samverkan.....	9
2.1	Omfattning.....	9
2.2	Utgiftsutveckling	10
2.3	Mål	11
2.4	Resultatredovisning	11
2.4.1	Internationell krishantering	11
2.4.2	Annan freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	14
2.4.3	Nedrustnings- och ickespridningsfrågor.....	14
2.4.4	Exportkontroll	15
2.4.5	Medlemskap i internationella organisationer och EU	16
2.4.6	Utrikes- och säkerhetspolitisk forskning.....	18
2.4.7	Nordiskt samarbete	19
2.4.8	Konsulär verksamhet	20
2.4.9	Sverige-främjande i utlandet	20
2.4.10	Samarbete inom Östersjöregionen	21
2.5	Politikens inriktning	22
2.5.1	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	22
2.5.2	Annan freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	25
2.5.3	Nedrustnings- och ickespridningsfrågor.....	27
2.5.4	Exportkontroll	28
2.5.5	Medlemskap i internationella organisationer och EU	28
2.5.6	Utrikes- och säkerhetspolitisk forskning.....	31
2.5.7	Nordiskt samarbete	31
2.5.8	Konsulär verksamhet	32
2.5.9	Sverige-främjande i utlandet	32
2.5.10	Samarbete inom Östersjöregionen	33
2.6	Budgetförslag	34
2.6.1	1:1 Avgifter till internationella organisationer.....	34
2.6.2	1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	35
2.6.3	1:3 Nordiskt samarbete	36
2.6.4	1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	36
2.6.5	1:5 Inspektionen för strategiska produkter.....	37

2.6.6	1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning	38
2.6.7	1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	39
2.6.8	1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet	39
2.6.9	1:9 Svenska institutet.....	40
2.6.10	1:10 Information om Sverige i utlandet	41
2.6.11	1:11 Samarbete inom Östersjöregionen	42

Tabellförteckning

Anslagsbelopp.....	7
2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan.....	10
2.2 Härledning av ramnivån 2012–2015. Utgiftsområde 5 Internationell samverkan	10
2.3 Ramnivå 2012 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 5 Internationell samverkan	10
2.4 Anslagsutveckling.....	34
2.5 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:1 Avgifter till internationella organisationer	34
2.6 Anslagsutveckling.....	35
2.7 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet.....	35
2.8 Anslagsutveckling.....	36
2.9 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:3 Nordiskt samarbete.....	36
2.10 Anslagsutveckling.....	36
2.11 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	37
2.12 Anslagsutveckling.....	37
2.13 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:5 Inspektionen för strategiska produkter	38
2.14 Anslagsutveckling.....	38
2.15 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning	39
2.16 Anslagsutveckling.....	39
2.17 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	39
2.18 Anslagsutveckling.....	39
2.19 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI).....	40
2.20 Anslagsutveckling.....	40
2.21 Uppdragsverksamhet.....	40
2.22 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:9 Svenska institutet	41
2.23 Anslagsutveckling.....	41
2.24 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:10 Information om Sverige i utlandet	41
2.25 Anslagsutveckling.....	42
2.26 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	42
2.27 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:11 Samarbete inom Östersjöregionen.....	43

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 1:11 *Samarbete inom Östersjöregionen* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 168 500 000 kronor 2013–2017 (avsnitt 2.6.11),
2. för budgetåret 2012 anvisar anslagen under utgiftsområde 5 *Internationell samverkan* enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Anslag	Anslagstyp	
1:1 Avgifter till internationella organisationer	Ramanslag	1 448 054
1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	Ramanslag	135 645
1:3 Nordiskt samarbete	Ramanslag	15 995
1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	Ramanslag	3 826
1:5 Inspektionen för strategiska produkter	Ramanslag	29 291
1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning	Ramanslag	55 626
1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	Ramanslag	24 094
1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)	Ramanslag	13 997
1:9 Svenska institutet	Ramanslag	94 212
1:10 Information om Sverige i utlandet	Ramanslag	14 475
1:11 Samarbete inom Östersjöregionen	Ramanslag	188 715
Summa		2 023 930

2 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

2.1 Omfattning

Utgiftsområdet omfattar frågor som gäller Sveriges förhållande till och överenskommelser med andra stater och internationella organisationer. Inom utgiftsområdet verkar två myndigheter: Inspektionen för strategiska produkter och Svenska institutet.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan
Miljoner kronor

	Utfall 2010	Budget 2011 ¹	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015
1:1 Avgifter till internationella organisationer		1 449	1 311	1 448	1 448	1 448	1 448
1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	122	137	134	136	138	140	143
1:3 Nordiskt samarbete	13	14	14	16	19	14	14
1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	3	8	8	4	4	4	4
1:5 Inspektionen för strategiska produkter	29	29	28	29	30	30	31
1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning	53	55	54	56	56	56	56
1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	23	24	24	24	24	24	24
1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)	13	13	13	14	14	14	14
1:9 Svenska institutet	89	93	93	94	96	97	99
1:10 Information om Sverige i utlandet	15	14	14	14	14	14	14
1:11 Samarbete inom Östersjöregionen	163	170	167	189	189	189	189
<i>Åldreanslag</i>							
2010 1:1 Bidrag till vissa internationella organisationer	1 475	0		0	0	0	0
Totalt för utgiftsområde 5 Internationell samverkan	1 998	2 006	1 860	2 024	2 032	2 030	2 037

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Tabell 2.2 Härledning av ramnivån 2012–2015. Utgiftsområde 5 Internationell samverkan
Miljoner kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	2 002	2 002	2 002	2 002
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2	7	12	19
Beslut	19	22	16	16
Överföring till/från andra utgiftsområden	0	0	0	0
Övrigt	1	1	1	1
Ny ramnivå	2 024	2 032	2 030	2 037

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

Tabell 2.3 Ramnivå 2012 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 5 Internationell samverkan
Miljoner kronor

	2012
Transfereringar ¹	1 677
Verksamhetskostnader ²	346
Investeringar ³	1
Summa ramnivå	2 024

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2010 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.3 Mål

Målet för utgiftsområdet Internationell samverkan är att säkerställa Sveriges intressen i förbindelserna med andra länder.

2.4 Resultatredovisning

2.4.1 Internationell krishantering

Sveriges deltagande i freds- och säkerhetsfrämjande insatser finansieras inom flera utgiftsområden – utgiftsområde 5 Internationell samverkan, utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap samt utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Freds- och säkerhetsfrämjande insatser ligger väl i linje med målen för de olika utgiftsområdena. I det följande redogörs för resultat av det svenska deltagandet i internationell krishantering från alla tre utgiftsområdena.

Målen för Sveriges engagemang i internationell krishantering framgår av den nationella strategi som lades fram under våren 2008 (skr. 2007/08:51). I strategin framhålls bl.a. hur utrikes-, utvecklings-, säkerhets- respektive försvarspolitik kan stödja varandra inom ramen för svenska insatser till förmån för internationella freds- och säkerhetsfrämjande insatser. Medverkan i och utveckling av freds- och säkerhetsfrämjande arbete utgör en prioriterad uppgift för en aktiv svensk utrikespolitik. Målet är att genom svensk medverkan i internationella fredsfrämjande insatser bidra till att förebygga, hantera och lösa kriser och konflikter samt att bidra till fredsbyggande.

De delar av Sveriges bidrag till krishanteringen som finansieras från utgiftsområde 7 vägleds framför allt av policyn för säkerhet och utveckling som belyser hur utvecklings-samarbete bedrivs till stöd för hållbar fred, säkerhet och utveckling i situationer av konflikt och postkonflikt. Genom att bidra till säkerhet undanröjs centrala hinder för fattigdomsbekämpning. Insatser för att förebygga, dämpa och lösa väpnade konflikter bidrar till att lägga en grund för viktiga mål såsom demokrati och mänskliga rättigheter. Utvecklingsarbetet i konflikt- och postkonfliktländer vägleds av

framför allt OECD/DAC:s principer för ett gott internationellt engagemang i sviktande stater och situationer.

Riksdagen har beslutat att målet för det militära försvaret ska vara att enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet, försvara Sverige och främja vår säkerhet, bland annat genom att förebygga och hantera konflikter och krig. Insatser för detta ändamål kan genomföras, förutom på vårt eget territorium, även i närområdet och utanför närområdet.

För att uppfylla målen bidrar Sverige till det internationella freds- och säkerhetsfrämjande arbetet genom att delta i insatser med såväl militära förbandsbidrag och militär personal som med civila experter. Sverige är känt för att bidra med hög kompetens och personal som har en helhetssyn på säkerhet, utveckling och mänskliga rättigheter. De svenska insatserna sker inte minst mot bakgrund av att de multilaterala aktörernas efterfrågan på resurser (personal, utrustning och finansiering) för internationell krishantering är fortsatt hög. De olika verktygen för fredsfrämjande är ömsesidigt förstärkande och bör därtill ses inom ramen för ett bredare svenskt engagemang, som i många fall även inkluderar utvecklingspolitiska insatser. Utvecklingen har varit positiv i ett antal länder där EU, FN, OSSE, Nato och andra organisationer bedriver fredsfrämjande insatser och de svenska insatserna har bidragit härtill.

Internationella militära krishanteringsinsatser sker i syfte att avvärja risk för en väpnad konflikt, hejda en pågående väpnad konflikt eller övervaka överenskommelser om fred och vapenstillestånd. Detta sker genom militära förbandsbidrag, men även genom insatser för säkerhetssektorreform (SSR), stöd till avvärjning, demobilisering och återintegrering av stridande (s.k. DDR), militärobservatörer eller sekonderingar av personal på stabsbefattningar.

Bidrag med civila experter sker till krishanteringsinsatser som till exempel kan vara inriktade på att reformera ett lands säkerhetssektor eller stödja uppbyggandet av polis och rättsstat, ge stöd till gränskontroll eller övervaka internationellt upprättade avtal.

Utöver bidrag med resurser är arbetet med att utveckla och reformera den internationella strukturen för freds- och säkerhetsfrämjande insatser i första hand i EU och FN viktiga bidrag för att nå målen. Regeringen har under 2010

bidragit till politikutveckling och reformarbete i såväl EU som FN och Nato.

Under 2010 deltog Sverige med militära förbandsbidrag, militärobservatörer, stabsofficerare, poliser, personal från Sveriges Domstolar, kriminalvårdare samt annan civil personal till krishanteringsinsatser ledda av EU, FN och Nato. Annan civil personal omfattar bland annat experter, politiska rådgivare och personal som arbetar med insatsstöd. Under 2010 bedrevs vidare förberedande verksamhet inför den nordiska stridsgruppens beredskapsperiod, vilken inleddes den 1 januari 2011. Ett stort antal myndigheter har efter uppdrag i riksdags- eller regeringsbeslut ställt militära eller civila resurser till förfogande för deltagande i internationella krishanteringsinsatser för freds- och säkerhetsfrämjande. Dessa var under år 2010 Försvarmakten, Polisen, Folke Bernadotte-akademien, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Kriminalvården, Domstolsverket samt Åklagarmyndigheten.

Förbrukningen av tilldelade medel för internationell krishantering var 2 555 miljoner kronor, varav 2 218 miljoner kronor gällde militära förbandsbidrag (från utgiftsområde 6), 59 miljoner kronor militärobservatörer och stabsofficerare (huvudsakligen från utgiftsområde 5) samt 278 miljoner kronor avsåg civil personal, i huvudsak poliser, kriminalvårdare samt annan civil expertis (från utgiftsområde 7). Antalet svenskar som deltagit i insatser har varierat över året. I vissa insatser tjänstgör personalen ett halvt år, i andra fall ett år eller längre. Under juni 2010 fanns sammanlagt 1 159 personer utsända från Sverige för att delta i internationella krishanteringsinsatser, varav 964 deltog i militära insatser och 195 i civila. Bland de svenska civila deltagarna var en majoritet poliser.

Sveriges bidrag till internationella krishanteringsinsatser har koncentrerats till de länder och konflikter som är prioriterade ur ett allmänt utrikes- och biståndspolitiskt perspektiv. För de flesta insatsländerna har Sverige ett brett engagemang som i regel också omfattar ett utvecklingssamarbete på grundval av en landstrategi. Sverige bidrog under 2010 till krishanteringsinsatser huvudsakligen i Afghanistan, Västra Balkan, Mellanöstern, Afrika söder om Sahara och Södra Kaukasien. I syfte att presentera en bild av svenskt deltagande i internationella insatser vid ett och samma

tillfälle gäller samtliga siffror nedan juni 2010. Antalet utsända från Sverige som befinner sig i en viss insats kan dock, med hänsyn till resor, ledigheter, rotationer med mera, variera även under en och samma månad.

Sverige leder sedan mitten av mars 2006 en regional enhet för säkerhet och återuppbyggnad i Mazar-e Sharif i norra Afghanistan. Under 2010 uppgick det svenska militära bidraget till 500 personer på plats i Afghanistan. Sambandet mellan säkerhet och utveckling är tydligt i det pågående återuppbyggnadsarbetet i Afghanistan. Sverige bidrar även med civila rådgivare till den regionala enheten för säkerhet och utveckling. Ett omfattande utvecklingssamarbete bedrivs också med Afghanistan. Utöver detta bidrog Sverige med tio personer till EU:s polisstödsinsats, EUPOL Afghanistan samt med en person till FN:s organisation UNAMA. Detta innebär att Sveriges samlade engagemang i Afghanistan i juni 2010 uppgick till ca 500 personer. De militära, civila och återuppbyggnadsinsatser som Sverige gör ska ses som kompletterande och samverkande delar av Sveriges stöd för säkerhet och utveckling i Afghanistan. Det svenska krishanteringsengagemanget har inriktats på stöd till demokratins framväxt samt bidragit till att skapa säkerhet och till den fortsatta utvecklingen i Afghanistan. En huvuduppgift för det svenska styrkebidraget har varit att stödja och utbilda de afghanska säkerhetsstyrkorna, vilket har stärkt säkerhetsstyrkornas egen förmåga. Som ett resultat av Sveriges och andra länders ansträngningar tar Afghanistan under de kommande åren ett allt större eget ansvar för landets säkerhet.

Västra Balkan har under 2010 varit ett prioriterat område för svensk krishantering. I Kosovo deltog Sverige med såväl militära förband till KFOR som civil personal till EU:s civila rättsstatsinsats EULEX respektive OSSE. Sverige deltog i juni 2010 totalt med 320 personer i krishanteringsinsatser i Kosovo, varav 250 personer i KFOR, 74 i EULEX samt två vid OSSE-missionen. I enlighet med prop. 2009/10:37 inleddes under 2010 en utfasning av det svenska bidraget till KFOR som i oktober 2010 innebar att styrkan minskade från 250 personer till 110 personer. De svenska bidragen har medverkat både till att uppfylla målet för krishantering, det vill säga att främja fred och säkerhet inklusive stöd till säkerhets-

sektorreformen, samt till de övergripande målen för svenskt utvecklingssamarbete som inkluderar både EU-närmande och ökad stabilitet. Sverige är en av de större bilaterala givarna av utvecklingsbistånd till Kosovo. På Västra Balkan har Sverige även deltagit med fyra poliser i EU:s polisinsats EUPM samt, sedan juni 2010 med en stabsofficer till den icke-exekutiva delen av EU:s militära insats Althea i Bosnien och Hercegovina, samt i OSSE-missioner till Bosnien och Hercegovina, Makedonien, Serbien samt Montenegro.

Den största svenska närvaron i Afrika fanns i juni 2010 utanför Somalia, där Sverige deltog med 180 personer i EU:s marina övervakningsinsats Atalanta genom Försvarsmakten. Kustbevakningen deltog också i insatsen med ett sjöövervakningsplan under mars-juni. Under april till augusti hade Sverige ledningsansvaret för Atalantas styrkehögkvarter. Insatsen har effektivt bidragit till att säkerställa de humanitära transporterna till Somalia. Fyra personer från Försvarsmakten deltog i EU:s utbildningsinsats i Uganda (EUTM) till stöd för den somaliska övergångsregeringens säkerhetsstyrkor. Inom ramen för det nordiska försvarssamarbetet stödjer Sverige sedan 2009 uppbyggnaden av den militära komponenten av en regional snabbinsatsstyrka i Östafrika; East African Standby Force (EASF). Stödet består av uppbyggnad av markförband och maritim förmåga för kuststaterna, kurs- och övningsverksamhet samt utvecklingen av logistiksystem. I EU:s och FN:s insatser i Kongo deltog sammanlagt 24 svenskar. Dessa arbetade dels för FN:s stabiliseringsinsats MONUSCO (18 personer, varav 13 civila och fem militärer), dels för EU:s polis- respektive säkerhetssektorinsats (totalt sex personer). Sverige var initiativtagare till ett pilotprojekt för att skapa team bestående av FN-poliser och civila observatörer (varav hälften kvinnor) i östra Kongo, vilket har ökat FN-missionens möjligheter att stödja etableringen av nationell polis och andra statliga myndigheter på lokal nivå. Projektet stärkte betydligt MONUSCO:s civila närvaro på landsbygden och det faktum att samtliga team hade kvinnliga medlemmar bidrog också positivt till FN-missionens arbete mot sexuellt våld. Att bidra till fred, försoning och demokratisk samhällsstyrning är även mål för det svenska utvecklingssamarbete i Kongo. I övrigt i Afrika deltog Sverige med elva personer i

FN:s fredsbevarande insats i Liberia, med en person i en SSR-insats i samma land samt 13 personer (varav fem militärer) till FN:s två olika insatser i Sudan. Insatserna i Afrika handlar i hög grad om att arbeta nära mottagarländernas polis och militär. Genom till exempel rådgivning och utbildningsinsatser har insatserna bidragit till att stärka och demokratisera säkerhetssektorernas strukturer liksom till deras arbete med att hindra konflikter och bidra till fredsbyggande. Sedan april 2011 bidrar Sverige till den Natoleda militära insatsen i Libyen. Insatsen syftar till att skydda civila och områden med civilbefolkning som hotas av angrepp, inklusive genom att upprätthålla en flygförbudszone över Libyen, i enlighet med FN:s säkerhetsrådsresolution 1973. Det svenska bidraget har huvudsakligen utgjorts av flygstyrkter med stödresurser.

I Georgien deltog Sverige dels i EU:s civila observatörsinsats EUMM (29 personer) och dels i EU:s gränsstödsinsats (en person). Den internationella närvaron, där svenskar utgjorde en stor del av EU:s insats, har bidragit till ökad stabilisering, normalisering och förtroendebyggnad mellan Georgien, Ryssland, och utbrytarregionerna Sydossetien och Abchazien. Därutöver deltog Sverige i andra insatser i Södra Kaukasien genom personal till OSSE:s arbete i Armenien och Azerbajdzjan (totalt två personer). Det totala antalet svenskar som arbetade i Kaukasien var därmed 32, varav alla deltog i civila insatser. Försvarsmakten har under 2010 lämnat stöd till SSR-verksamhet i Ukraina, Georgien och på Västra Balkan.

I Mellanöstern deltog Sverige med civil personal som medverkade i EU:s integrerade rättssäkerhetsinsats EU JUST LEX Irak (en person), EU:s polisinsats för den palestinska polisen EUPOL COPPS (sex personer) samt i en civil observatörsinsats i Hebron (10 personer). Genom EUPOL COPPS bidrar EU och Sverige till att stärka den palestinska polisen och rättsväsendet. EUPOL COPPS arbete har förstärkts och utvecklats bland annat genom rådgivning och att personer ur insatsen nu finns lokaliserade på palestinska departement och myndigheter. Sedan i början av år 2010 har insatsen en svensk chef. Genom närvaro av observatörer bidrar Temporary International Presence in Hebron (TIPH) till att stärka säkerheten för palestinier i Hebron och till ökad stabilitet. Dessutom deltar sju personer som militärobservatörer i FN:s observatörsinsats

UNTSO. Sammantaget deltog alltså 24 svenskar utsända till krishanteringsinsatser i Mellanöstern. Fram till maj 2010 fanns ytterligare en svensk placerad vid EU:s gränstödsinsats EUBAM i Rafah.

Därutöver deltog 13 svenska militär-observatörer i insatser i Asien varav sex i FN:s insats på gränsen mellan Indien och Pakistan, fem vid gränstödsinsatsen på Koreahalvön och två i FN:s insats i Nepal. En svensk arbetade i OSSE:s mission i Kirgizistan. Nio svenskar deltog i insatser i Latinamerika/Karibien varav sju personer i FN:s insats på Haiti samt två personer i den Internationella kommissionen mot straffrihet i Guatemala. Sverige har under 2010 också haft en person i EU:s gränstödsinsats i Moldavien och Ukraina.

2.4.2 Annan freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Sverige bidrar till freds- och säkerhetsfrämjande genom såväl politik- och idéutveckling som insatser i fält. Regeringen har bland annat givit stöd till organisationer och institutioner som verkar inom området freds- och säkerhetsfrämjande, exempelvis med dialog, medlings- och försoningsinsatser. En särskild prioritering har under 2010 varit att bidra till fredsfrämjande och statsbyggande i Afghanistan. Insatser för att förebygga, dämpa och lösa väpnade konflikter bidrar också till att lägga en grund för andra viktiga mål såsom fattigdomsbekämpning, demokrati och mänskliga rättigheter.

Det svenska stödet till utvecklingen av kriminalvårdsverksamheten i FN:s fredsbevarande operationer fortsatte under 2010. Omfattande kränkningar av de mänskliga rättigheterna är en indikator på instabilitet och förestående konflikt. Sveriges insatser för att främja mänskliga rättigheter och rättstatens principer utgör därför ett viktigt bidrag också till det konfliktförebyggande arbetet, liksom i den fredsfrämjande verksamheten. Genomförandet av EU:s gemensamma riktlinjer om de mänskliga rättigheterna inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken utgör centrala instrument i detta arbete.

Sverige har fortsatt att arbeta aktivt för jämställdhetsfrågor och genomförandet av FN:s säkerhetsrådsresolutioner 1325 (2000), 1820 (2008), 1888 (2009) och 1889 (2009) om

kvinnor, fred och säkerhet som är en viktig del i det freds- och säkerhetsfrämjande arbetet.

Den genomgripande reformprocess som initierades under 2009 för att stärka FN:s fredsfrämjande verksamhet fortsatte under 2010. Bakgrunden var inte minst de påfrestningar som FN-systemet utsätts för i genomförandet av omfattande och komplexa fredsbevarande insatser, bl.a. i Sudan och Demokratiska Republiken Kongo (DRK). Sverige har fortsatt att verka för ett konstruktivt EU-bidrag till dessa reformansträngningar.

Det internationella samarbetet rörande fredsoperationer har fördjupats och stärkts dels genom den metodutveckling och forskning som bedrivs på Folke Bernadotteakademien, dels genom nätverket Challenges som syftar till att utarbeta rekommendationer för att förbättra genomförandet av fredsfrämjande operationer. Folke Bernadotteakademien har tillsammans med andra myndigheter och aktörer utvecklat Sveriges engagemang och bidragit till kapacitetshöjning och ökad effektivitet på det freds- och säkerhetsfrämjande området. Sverige bidrar även på olika sätt till civil-militär samverkan, bl.a. genom att ge stöd till gemensamma övningar och kurser för olika personalkategorier i internationella insatser.

FN:s globala strategi mot terrorism är idag basen för det internationella samarbetet mot terrorism. Som ett led i att stärka FN som aktör i genomförandet av denna policy har Sverige bidragit till institutionaliseringen av Counter-Terrorism Implementation Task Force och gett stöd till dess arbetsgrupp som arbetar för att stärka respekten för mänskliga rättigheter i kampen mot terrorism, samt till UNODC:s arbete mot terrorism. Dessa bidrag för att stärka kapaciteten och rättssäkerheten i FN-länder är exempel på insatser i linje med Sveriges arbete mot terrorism och för stärkandet av rättsäkerhet och de mänskliga rättigheterna.

2.4.3 Nedrustnings- och ickespridningsfrågor

Målsättningen för det svenska nedrustnings- och icke-spridningsarbetet är att massförstörelsevapen ska elimineras helt, att bidra till att förhindra spridning av massförstörelsevapen samt att reglera förekomsten av konventionella vapen. Det internationella förhandlingsarbetet

för detta ändamål är en långsam process vars resultat sällan kan bedömas år från år.

EU:s strategi mot spridning av massförstörelsevapen har under 2010 bl.a. resulterat i fortsatta insatser för att främja nedrustning och icke-spridning, inklusive stöd för att stärka internationella konventioner och förbättra deras genomförande. Den s.k. icke-spridningsklausulen om massförstörelsevapen i EU:s avtal med tredje land är ett värdefullt komplement.

Under 2010 påbörjades uppföljningen av president Obamas toppmöte om kärnsäkerhet i april 2010 i Washington samt den viktiga översynskonferensen för Icke-spridningsfördraget i maj 2010 i New York. Vid översynskonferensen uppnåddes en överenskommelse om handlingsplaner för nedrustning, icke-spridning och fredlig användning av kärnenergi, samt en konferens 2012 om en zon i Mellanöstern fri från kärnvapen och andra massförstörelsevapen. Två för Sverige prioriterade frågor har varit främjandet av provstoppsavtalet och inrättandet av multilaterala garantier för tillgång till kärnbränsle. Sverige fortsatte också verka för att framsteg skulle uppnås i frågan om nedrustning av taktiska kärnvapen.

Ansträngningar för att Nedrustningskonferensen skulle återuppta sitt arbete fortsatte, i synnerhet i frågan om förhandlingar om ett avtal om förbud mot produktion av fissilt material för vapenändamål, FMCT.

Under 2010 beslutade FN och Europeiska unionen om utökade sanktioner mot Iran med anledning av Irans kärntekniska program. Ett arbete har fortsatt bedrivits av gruppen USA, Ryssland, Kina, Storbritannien, Frankrike, Tyskland och EU samt av FN:s säkerhetsråd för att förmå Iran att frysa all känslig kärnteknisk verksamhet och möjliggöra återupptagna förhandlingar. På liknande sätt har ansträngningar gjorts av det internationella samfundet för att förmå Nordkorea att avveckla sitt kärnvapenprogram.

När det gäller små och lätta vapen antog EU 2005 en strategi för bekämpning av olaglig ansamling och handel med sådana vapen. Rådet beslutade 2008 att en klausul om små och lätta vapen ska infogas i EU:s avtal med tredje land framöver. Sverige har, bilateralt och genom EU, på olika vis bidragit till genomförandet av EU-strategin och FN:s handlingsprogram för att bekämpa illegal handel med lätta vapen från

2001, bl.a. genom stöd till förstöring av lätta vapen och bekämpning av spridningen av sådana vapen.

Sedan Sverige i december 2008 undertecknat konventionen om klusterammunition förbereds inom Regeringskansliet de författningsändringar och andra åtgärder som konventionen kräver. Regeringen avser att i proposition återkomma till riksdagen innan 2011 års slut med förslag vad gäller konventionens ratificering.

Under 2010 fortsatte uppföljningen av översynskonferensen för Ottawa-konventionen i Cartagena, Colombia, i slutet av 2009. Konferensens slutdokument innehåller bl.a. en handlingsplan för de närmaste fem åren. Särskild uppmärksamhet ägnas stödet till minoffer liksom en strikt efterlevnad av konventionens krav på fullständig förstöring och röjning av minor.

2.4.4 Exportkontroll

Grunderna och den allmänna inriktningen för den strategiska exportkontrollen har redovisats för riksdagen i mars 2011 i skrivelse 2010/11:114. Exportkontrollen är en kontinuerlig och löpande verksamhet, vars resultat redovisas årsvis i efterskott i regeringens skrivelse till riksdagen. Riksdagen har genom utrikesutskottets betänkande 2010/11:UU3 tillkännagivit för regeringen som sin mening att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag till ny krigsmateriellagstiftning i syfte att skärpa exportkontrollen gentemot icke-demokratiska stater.

Sverige deltog under 2010 i de multilaterala exportkontrollregimerna, dvs. Australia Group, Missile Technology Control Regime (MTCR), Nuclear Suppliers' Group (NSG), Zanggerkommittén samt Wassenaararrangemanget (WA). Regimernas arbete resulterar bl.a. i internationellt överenskomna uppdateringar av de produktlistor som ligger till grund för den nationella exportkontrollen.

Arbetet inom EU om exportkontroll av produkter med dubbla användningsområden (PDA) fortskred i rådsarbetsgruppen Working Party on Dual Use Goods (WPDU). Förhandlingar fortskred om kommissionens förslag till nya s.k. generella exporttillstånd. På krigsmaterielområdet bedrevs arbete bl.a. i EU:s rådsarbetsgrupp COARM och i den s.k. LoI-

kretsen. EU:s tolfte årliga rapport om medlemsländernas krigsmaterielexport och kontrollen av denna sammanställdes och publicerades. Under året avslutade EU sitt arbete med ett direktiv angående ett harmoniserat system för medlemsstaternas tillståndsgivning avseende överföringar av försvarsmateriel inom EU (det s.k. ICT-direktivet).

I det internationella arbetet för att nå fram till ett globalt avtal om handeln med konventionella vapen (det s.k. ATT, Arms Trade Treaty) gjordes nya viktiga framsteg under 2010. Förhandlingar inför den av FN:s generalförsamling beslutade diplomatkonferensen år 2012 inleddes under 2010. EU fortsatte en påbörjad serie regionala seminarier för att stödja ATT-arbetet i FN.

2.4.5 Medlemskap i internationella organisationer och EU

EU:s gemensamma utrikes - och säkerhetspolitik, GUSP

EU utgör det centrala forumet för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Sverige har bidragit aktivt till det utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet inom EU bl.a. genom brett deltagande i EU:s samtliga insatser, till vilka såväl civil som militär personal har ställts till förfogande. Genom Lissabon-fördragets ikraftträdande har en ny särskild Europeisk utrikestjänst (EEAS) etablerats i syfte att EU:s medlemsstater framgent och i tilltagande utsträckning ska driva sin utrikes- och säkerhetspolitik tillsammans och genom ett gemensamt instrument.

Regeringen redogör för utvecklingen av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken i skrivelsen 2010/11:105 ”Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2010” som överlämnades till riksdagen i mars 2011. Denna s.k. årsbok behandlar bl.a. Europeiska unionens förbindelser med omvärlden.

FN

FN:s generalförsamling och säkerhetsråd utgör kärnan i den internationella rättsordningen och det multilaterala samarbetet. Genom FN:s

världsomfattande medlemskap åtnjuter organisationen en unik politisk legitimitet när det gäller att hantera akuta kriser och möta de långsiktiga globala utmaningar som världen står inför.

Under år 2010 var Sverige och EU fortsatt drivande i arbetet med att reformera FN och effektivisera dess styrning och förvaltning. Sverige har fortsatt varit aktivt i reformering av FN:s operationella verksamhet t.ex. i syfte att bilda en ny jämställdhetsorganisation. Under sommaren kunde slutligen en överenskommelse nås om att skapa UN Women. Sverige har också intagit en aktiv roll i FN:s ekonomiska och sociala verksamhet genom ekonomiska och sociala rådet (ECOSOC) och dess underlydande funktionella kommissioner samt internationella möten såsom FN:s högnivåmöte om millenniemålen. I dessa sammanhang medverkar Sverige till att försvara eller flytta fram positionerna i frågor som rör t.ex. miljö och klimat eller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR).

Sverige har verkat för en förstärkning av FN:s fredsbevarande och konfliktförebyggande verksamhet genom att stödja fortsatta reformer och omstruktureringar av sekretariatet. Under året har Sverige bidragit till FN:s kapacitet för fredsbyggande och konflikthantering, bl.a. genom att ingå i fredsbyggandekommissionens (PBC) organisatoriska kommitté och styrgruppen för Liberia samt genom bidrag till FN:s medlingskontor. Sverige har också finansiellt bidragit till den tematiska fonden för krigsförebyggande och återhämtning (BCPR) inom ramen för FN:s utvecklingsprogram. Sverige har fortsatt verkat för att FN:s råd för mänskliga rättigheter ska bli ett effektivt organ för att skydda de mänskliga rättigheterna och som kan uppmärksamma och påtala situationer med allvarliga och systematiska kränkningar av mänskliga rättigheter. FN:s universella granskningsmekanism för mänskliga rättigheter (UPR) behandlade för första gången Sverige i maj 2010. Sverige kandiderar till rådet för perioden 2013-2015.

Sverige har också varit fortsatt pådrivande i reformeringen och stärkandet av FN:s humanitära verksamhet.

OSSE

Medlemskapet i OSSE är en annan viktig del av svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Genom

stödet till OSSE och dess institutioners verksamhet har Sverige bidragit till att främja säkerhet och stabilitet i regionen utifrån ett brett säkerhetsbegrepp.

Sverige har aktivt deltagit i dialogen om europeisk säkerhet inom ramen för den s.k. ”Korfuprocessen” och verkat för att dialogen förankras inom OSSE. Sverige har varit pådrivande för att de gemensamma OSSE-åtagandena efterlevs liksom att OSSE:s fredsfrämjande och konfliktförebyggande roll i regionen ytterligare stärks. I december 2010 ägde det första OSSE toppmötet rum sedan 1999 i Astana under kazakiskt OSSE-ordförandeskap. Under toppmötet antogs Astana deklARATIONEN som återbekräftade viktiga principer och åtaganden för OSSE. Sverige bidrog aktivt i förhandlingarna om en rad säkerhetsrelaterade frågor inför och under Astana och bidrog till toppmötesdokumentets slutliga innehåll. Sverige har ställt personal till förfogande för tjänst i sekretariatet, institutionerna och fältmissionerna samt bidragit till OSSE:s viktiga valobservatörsinsatser. Sverige har vidare stött extrabudgetär, konfliktförebyggande projektverksamhet med fokus på främjande av demokrati, mänskliga rättigheter, mediefrihet, jämställdhet, reform av valsystem, demokratisering av polisväsendet, försoningsprocesser samt gränssäkerhet. Sverige har varit pådrivande för att de gemensamma OSSE-åtagandena efterlevs liksom att OSSE:s fredsfrämjande och konfliktförebyggande roll i regionen ytterligare stärks.

I en skrivelse till riksdagen redogörs för verksamheten inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) under perioden 1 januari 2009 till 30 juni 2010 (skr. 2010/11:55).

Europarådet

Europarådet bedriver ett värdefullt arbete för att främja de europeiska värderingarna om respekten för de mänskliga rättigheterna, demokrati och respekt för rättsstatens principer. Hösten 2009 fick Europarådet en ny generalsekreterare som inledde 2010 med att lägga fram ett ambitiöst förslag om organisationsutveckling och reformer. Sverige har under året lämnat

aktivt stöd till generalsekreterarens reformsträvanden och medverkat till ökat fokus i programbudgeten på kärnområdena – respekt för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer.

En omfördelning av resurser med inriktning på kärnverksamheten är en viktig del av reformagendan. Sverige bidrar som medlem till Europarådets ordinarie budget, delbudgetar samt budgetarna för vissa partsavtal. Den 23 november 2010 fattade ministerkommitténs ställföreträdare principbeslut om en övergång till tvåårscykler för program och budget från och med år 2012.

Sverige har även aktivt verkat för att Lissabonfördraget fortsätter att omsättas i EU:s arbets sätt i Strasbourg. En stark EU-röst i Europarådet stärker såväl EU som Europarådet. EU:s anslutning till den Europeiska konventionen för de mänskliga rättigheterna, som förbereds för närvarande, har stor betydelse.

Sverige har varit drivande i antagandet av rekommendationer mot diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet och medverkat till antagandet av konventionen om förfalskning av läkemedel och liknande brott som innefattar hot mot folkhälsan.

I en skrivelse till riksdagen redogörs för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under 2009-2010 (skr. 2010/11:54).

OECD

Regeringskansliet, riksdagen, myndigheter och andra offentliga och privata institutioner drar stor nytta av OECD:s unika ställning som forum för erfarenhetsutbyte, dialog i policyfrågor och analys inom ett stort antal politikområden. OECD har utvidgats till 34 medlemsländer då Chile, Estland, Israel och Slovenien blivit medlemmar 2010. Rysslands medlemskapsförhandlingar har fortsatt under 2010, liksom det fördjupade samarbetet med Brasilien, Indien, Indonesien, Kina och Sydafrika. OECD har fortsatt sitt arbete med att studera hur den globala ekonomiska krisen kan vändas och har bl.a. bidragit med underlag på olika områden till G 20. OECD firar sitt 50-årsjubileum under 2011.

Barentsrådet

Den 15 oktober 2009 vid Barentsrådets reguljära utrikesministermöte övertog Sverige för en tvåårsperiod ordförandeskapet i Barentsrådet. Under det svenska ordförandeskapet har fokus lagts på bl.a. miljö-, energi- och råvaruområdena och på ekonomisk utveckling.

Ett möte mellan Barentsländernas näringsministrar har genomförts och det sedvanliga mötet för miljöministrarna kommer att genomföras i november 2011. Ett råvaruseminarium på ministernivå i Bryssel, Barents parlamentarikerforum, Barents Industrial Partnership (ett årligt möte för små och medelstora företagare i Barentsregionen tillsammans med andra aktörer från Sverige, Finland, Norge och Ryssland) samt Barents räddningstjänstövning, har också genomförts. Även övriga, för Barentssamarbetet traditionella frågor, t.ex. inom områdena ungdom, kultur, och hälsa har drivits vidare under det svenska ordförandeskapet.

Det svenska ordförandeskapet kommer att avslutas med Barentsrådets reguljära utrikesministermöte under hösten 2011.

NATO

Grunden för Sveriges samarbete med Nato är medlemskapet i Natos Partnerskap för Fred (PfF) och i den Euroatlantiska partnerskapskommittén (EAPR). Sverige har under 2010 fortsatt sitt nära och aktiva samarbete med Nato, vilket omfattat politisk dialog, deltagande i Nato-ledda insatser och övningar samt förmåge- och kapacitetsutveckling. Medlemskapet i EU är en viktig plattform för Sveriges samarbete med Nato.

Under 2010 antog Nato ett nytt strategiskt koncept som preciserar inriktning och utgångspunkter för den kommande tioårsperioden. Även partnerländer inbjöds att delta i processen och Sverige spelade en aktiv roll. Konceptet lyfter fram Natos samarbete med partnerländer och preciserar målsättningar för framtiden, bland annat vad gäller politisk dialog, insyn och inflytande för icke-allierade länder som deltar i Nato-ledda operationer. Konceptet betonar också, i linje med svenska utgångspunkter, vikten av civil-militär samverkan och ett effektivt samarbete mellan Nato och andra

aktörer och organisationer vid fredsfrämjande insatser.

2.4.6 Utrikes- och säkerhetspolitisk forskning

Forskning och analyser har genomförts med statlig finansiering som fördjupat förståelsen om främst säkerhetspolitik. Under 2010 har detta skett i form av studier och seminarier i syfte att medverka till ökad debatt och information om den allt mer globaliserade säkerhetspolitiken. Delar av verksamheten har också bidragit till utformningen av svenska initiativ i internationella fora.

Utrikespolitiska institutets (UI) forskning är en förutsättning och kunskapsbas för institutets informations- och programverksamhet. Vidare utgör forskningen ett stöd till Regeringskansliets verksamhet. Under året har UI bl.a. utfört studier om Lissabonfördragets genomförande. Forskningen har fortsatt varit en viktig komponent i etablerandet av ett globalt expertnätverk och för att UI ska kunna fungera som en internationell partner i utrikes- och säkerhetspolitiska frågor.

Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) bedriver forskning inom bl.a. områdena nedrustning, icke-spridning, militära utgifter och regional säkerhetspolitik. SIPRI har spridit information om dessa frågor och skapat opinion både nationellt och internationellt. Förutom genom rapporter och seminarier har man använt sig av sina databaser, som är tillgängliga på institutets hemsida, och genom den internationellt välkända årsboken. SIPRI:s forskningsresultat om olika delfrågor inom nedrustning och icke-spridning har även utgjort bidrag till UD:s arbete på området.

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har under 2010 dels genomfört utvecklingsarbete inom ramen för det långsiktiga expertstödet till UD, dels lämnat direktstöd till UD. Verksamheten har bedrivits avseende kärnvapen, biologiska och kemiska vapen, rymd- och missilfrågor och inom icke-spridningsinitiativet Proliferation Security Initiative (PSI).

Exempel på genomfört arbete inkluderar fortsatt utveckling av teknisk analys och dataöverföring inom ramen för det internationella samarbetet för att bygga upp provstoppsavtalets (CTBT) övervaknings-

kapacitet. FOI har också fortsatt att bevaka och analysera den kärntekniska utvecklingen i riskländer som Iran och Nordkorea. Annat stöd har getts i form av sakunderlag och deltagande med expertis i olika internationella förhandlingar, bl.a. vad gäller konventionerna mot biologiska respektive kemiska vapen och olika exportkontrollregimer.

Folke Bernadotteakademien bedriver och främjar systematisk forskning främst inom områdena fredsbevarande operationer, preventiv diplomati, rättsstatsfrågor i krishantering och postkonflikter, säkerhetssektorreformer och FN:s säkerhetsråds resolutioner 1325 och 1820. Forskningen bedrivs och främjas till stor utsträckning inom ramen för fem internationella forskararbetsgrupper på nämnda teman som samlar ungefär 80 forskare vid svenska men främst utländska universitet och institut. Inom ramen för forskararbetsgrupperna har landsomfattande fältstudier genomförts.

2.4.7 Nordiskt samarbete

Sedan hösten 2010 har Utrikesdepartementet det samordnande ansvaret för frågor som berör nordiskt samarbete. Verksamheten har fortsatt att utvecklas och fördjupas. Danmark var ordförandeland i Nordiska ministerrådet 2010. Under 2011 är Finland ordförandeland och har hanteringen av klimatförändringar på alla nivåer som sitt huvudtema.

Ministerrådet för arbetsliv och ministerrådet för utbildning och forskning hade fokus på situationen bland ungdomar under 2010. En rapport gavs ut under hösten 2010 som beskrev de nordiska ländernas insatser mot ungdomsarbetslösheten (TemaNord 2010:570). Ordförandelandet Danmark anordnade även en konferens på samma tema och både utbildnings- och arbetsmarknadsministrarna diskuterade ungdomarnas situation på arbetsmarknaden i samband med ministermötena.

Översynen av Nordiska ministerrådets organisation och samsamarbetsstruktur har varit en viktig fråga. Under 2011 har arbetet inletts med att ta fram prioriteringar inför det kommande svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2013. Inför ordförandeskapet har ett omfattande arbete påbörjats för att skapa möjligheter för ett tydligare, effektivare och mer fokuserat nordiskt samarbete. Utöver reform-

arbetet har bland annat avvecklandet av gränshinder mellan de nordiska länderna och projekt inom ramen för Östersjöstrategins genomförande varit i fokus.

Arbetet på gränshinderområdet har fortsatt med goda resultat. Under året löstes bland annat några gränshinder som rör sjuk- eller föräldrapenning och arbetslöshetsförsäkringen som har varit prioriterade gränshinder i Öresundsregionen. Ett exempel på lösta gränshinder är att pendlare med timanställning i Danmark, men bosatt i annat land, nu har rätt till sjuk- eller föräldrapenning i Danmark. En nordisk expertgrupp genomför en kartläggning av en stor del av de gränshinder som rör arbetsmarknaden och sociala frågor. Målet är att gruppen i slutet av 2011 ska komma med lösningsförslag på en del av gränshindren. Fortsatta ansträngningar har också gjorts för att förhindra uppkomsten av nya gränshinder i samband med att de nordiska länderna implementerar ny EU-lagstiftning nationellt.

Under mars 2011 hölls den första CanNord konferensen med syfte att utnyttja potentialen i ett samarbete mellan Norden och Kanada för att hitta hållbara energilösningar.

Samarbetet med de baltiska länderna och med nordvästra Ryssland har utvärderats. Viktiga ingångsvärden har varit att få till stånd närmare kopplingar mellan Nordiska ministerrådets arbete, prioriteringar och övrig nordisk samverkan i regionen. Diskussioner förs för närvarande om hur samarbetet ska utvecklas framöver. Under innevarande år har 20-årsjubileet av det svensk-baltiska samarbetet högtidlighållits genom en rad evenemang, bland annat genomfördes ett Måndagsmöte på Norrmalmstorg i Stockholm i mitten av augusti.

Efter en mycket framgångsrik projektperiod har beslut fattats om att fortsätta projektet Ny Nordisk Mat inom Ministerrådet för Fiskeri och vattenbruk, jordbruk, livsmedel och skogsbruk. En rad aktiviteter har bestämts och programmet har även utformat en kommunikationsstrategi som skall vägleda arbetet under hela perioden. Exempel på aktiviteter som har beslutats är en gemensam nordisk paviljong på mässan SIRHA i anknytning till Bocuse d'Or 2011, ett nordiskt samarbete för att förbättra barns kunskaper om mat och smaker, Mat som en kreativ näring och Ny Nordisk Vardagsmat som riktar in sig på den nordiska kosten och fördelarna med densamma ur framför allt ett hälsoperspektiv.

Ett nordiskt avtal för PublicPrivatPartnership om växtförädling har träffats, och medel har avsatts 2011 för statens andel i verksamheten.

Jämställdhetsministrarnas nya samarbetsprogram trädde i kraft 2010. Målsättningen är att jämställdhetsfrågor numera ska integreras i all verksamhet som bedrivs av Nordiska ministerrådet.

Under 2010 har uppföljningen av såväl Stoltenbergrapporten om samarbete inom utrikes- och säkerhetspolitik som Birkavs-Gade rapporten om nordiskt-baltiskt samarbete pågått. De nordiska utrikesministrarna antog i april 2011 en nordisk solidaritetsförklaring och i augusti undertecknade de nordiska och baltiska utrikesministrarna ett samförståndsavtal om postering av diplomater på varandras utlandsmyndigheter.

Under 2010 beviljade Nordiska kulturfonden 27,4 miljoner danska kronor till 269 kulturprojekt inom ett brett område och med fokus på samarbete över de nordiska gränserna. Det nordisk-baltiska mobilitetsprogrammet för kultur förlängdes i ytterligare tre år och beslut fattades om att fortsätta mobilitetsprogrammen för näringsliv och offentlig förvaltning till 2013.

Nordisk litteratur uppmärksammades på årets Salon du Livre i Paris och det troligtvis största samarbetsprojektet mellan Island och Sverige, projektet med den isländsk-svenska ordboken, avslutades.

Föreningen Norden, med ungefär 15 000 medlemmar och 150 lokalavdelningar, har varit en viktig samarbetspartner för att stärka intresset för det nordiska samarbetet

2.4.8 Konsulär verksamhet

Under det gångna året och inledningsvis 2011 har ett stort antal svenska medborgare och personer som likställs med svenska medborgare erhållit hjälp av Utrikesdepartementet när de råkat i nöd utomlands eller befunnit sig i de krisdrabbade områdena i Nordafrika och Japan. Många har dessutom fått hjälp direkt av utlandsmyndigheter utan inblandning av departementet. Antalet konsulära ärenden fortsätter att vara omfattande.

Information till allmänheten om UD:s reseråd har fortsatt varit en omfattande uppgift.

Arbetet med att ytterligare effektivisera den konsulära beredskapen har pågått under föregående år. Tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har två regionutbildningar genomförts, dels i Nairobi i maj, dels i Bangkok i november. En planerad regionutbildning i region Amerika äger rum under hösten 2011.

2.4.9 Sverigefrämjande i utlandet

Målet för de statliga insatserna för information om Sverige i utlandet är att öka kunskapen, intresset och förtroendet för Sverige i utlandet för att bidra till sysselsättning och tillväxt samt hållbar global utveckling. Insatserna ska bidra till ökad internationell samverkan inom en rad områden. Uppdragen spänner över utrikes-, bistånds- och utbildningspolitik. Verksamheten genomförs framför allt av Svenska institutet och de svenska utlandsmyndigheterna och berör samhälle, kultur, utbildning och forskning, näringsliv och innovation samt demokrati och global utveckling.

Institutet har under senare år haft uppdrag som inneburit ett ökat fokus på Sverigefrämjande. Inom Sverigefrämjandet ligger ansvaret för att utveckla den strategiska kommunikationen kring "varumärket Sverige" på Svenska institutet, medan genomförandet i hög grad sker i samverkan med de svenska utlandsmyndigheterna och utländska samarbetspartners.

Svenska institutets verksamhet delas in i Strategisk kommunikation, Relationsskapande verksamhet och Samarbete inom Östersjöregionen (med finansiering från anslaget 1:11 Samarbete inom Östersjöregionen). Institutet har valt att arbeta utifrån ett antal prioriterade fokusområden: "Ny kreativitet", "Öppenhet", "Gränslös utveckling" och "Hållbarhet". Institutet såväl initierar som stödjer och medverkar i utställningar, gästspel, filmvisningar, utbildningsmässor, stipendieverksamhet och andra övergripande presentationer av Sverige i utlandet i samarbete med andra aktörer.

Genom strategisk kommunikation och relationskapande verksamhet ska kännedomen om och förtroendet för Sverige öka och internationella nätverk och samarbeten etableras.

Svenska institutet har i samarbete med svenska utlandsmyndigheter arbetat med en kombination av proaktiva presentationer och ett aktivt mediarbete med en stor global informationsverksamhet i digital och tryckt form.

Arbetet med att marknadsföra Sverige som studiedestination i länder utanför EU/EES utvecklades ytterligare och stärktes under 2010 och fortsätter under 2011 bland annat genom nya riktade informationsinsatser i utlandet (med finansiering från anslaget 2:70, utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning). Detta kopplas även till regeringens satsning Kosmopolit som syftar till att i Sverige ta tillvara utlandsföddas unika kompetens för att öka utrikeshandeln, skapa fler jobb och högre tillväxt.

Till den relationsskapande verksamheten kopplas bland annat stipendier, utbyte mellan institutioner och enskilda i Sverige och motparter i andra länder samt svenskundervisning i utlandet. Stipendieverksamheten har samordnats och institutets nätverksskapande verksamhet utvecklas genom en tydligare koppling till den strategiska kommunikationen, bland annat genom ökad närvaro i sociala medier och utveckling av webbplatser.

Svenska institutet och de svenska utlandsmyndigheterna har under 2010 och första halvåret 2011 genomfört ett stort antal aktiviteter runt om i världen, bland annat kopplat till världsutställningen i Shanghai. Inom programverksamheten i House of Sweden i Washington DC utgår programverksamheten 2011 från temat Fabric of Life. En kinesisk version av Sweden.se har utvecklats av institutet och lanserades i maj 2010. Denna gemensamma plattform för Sverigefrämjande i Kina är ett nära samarbete med de Sverigefrämjande organisationerna inom Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet (NSU).

I april 2011 presenterades det uppdrag som Svenska institutet haft för att utveckla en kommunikationsstrategi för att främja svenska kreativa näringar utomlands. Fokus lades på musik, mode och den digitala spelbranschen.

Enligt den analys i årsredovisningen av de större aktiviteterna som institutet genomfört och genom den löpande dialogen med institutet bedömer regeringen att verksamheten sammantaget har haft en god effekt för att sprida information och kunskaper om Sverige i utlandet.

Sverigefrämjandet i utlandet berör även utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning och verksamhetsområdet Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande under utgiftsområde 24 Näringsliv.

2.4.10 Samarbete inom Östersjöregionen

Sidas Östersjöteam har utvecklat Sveriges relationer i Östersjöregionen genom att bidra med rådgivning och finansiering till samarbeten i form av kontaktskapande aktiviteter med statliga myndigheter, regionförbund, landsting, kommuner och enskilda organisationer. Antalet beviljade insatser 2010 var 113 stycken till ett belopp av drygt 24 miljoner kronor. Insatserna var fördelade på 63 samarbetspartner, varav 23 var nya samarbetspartner. Miljö och energi var fortsatt den sektor som fått högst andel beviljat stöd, vilket dels kan förklaras med ett stort engagemang för dessa frågor, men framför allt med att det finns centrala överenskommelser som Baltic Sea Action Plan och det marina direktivet. Intresset från nya aktörer för samarbete på säkerhetsområdet har ökat starkt det senaste året och ett nära samarbete mellan områdena hälsa och säkerhet har utvecklats, inte minst inom antibiotikaresistens. Ryssland var det största samarbetslandet även 2010.

En studie som Östersjöteamet lät göra i början av 2010 visar att det aktörerna uppskattar mest är rådgivningen. Rådgivningen handlar framför allt om att få hjälp med utvecklingen av projekten och information om EU-finansiering. Tjugo under året avslutade projekt har fortsatt sin verksamhet med EU-finansiering till en sammanlagt summa på 240 miljoner kronor. Att informera om EU:s strategi för Östersjöregionen har blivit en viktig del av enhetens kommunikationsarbete. Genom olika aktiviteter har Östersjöteamet spridit kunskap om hur man kan implementera strategin genom att lyfta fram goda exempel.

Sidas samarbete med Ryssland på miljöområdet, som år 2010 uppgick till ca 35 miljoner kronor, syftar till att bidra till minskade utsläpp i Östersjön. Sidas insatser sker i huvudsak genom stöd inom ramen för Nordliga dimensionens miljöpartnerskap (NDEP). Sidas stöd bidrar till utbyggnaden av reningsverk som gör det möjligt att minska utsläppen främst i S:t Petersburg och Kaliningrad. Stöd ges till

investeringar i avloppsrening, utredningar samt överföring av kunskap om hur man på ett kostnadseffektivt sätt kan nå målet att uppfylla HELCOM:s och EU:s standard för avloppsvattenrening. Under 2010 har två nya beslut om insatser fattats. De projekt som erhållit stöd under året är ännu inte avslutade och effekterna i form av minskade utsläpp kan i de flesta fall ännu bara beräknas. Sammantaget beräknas fosforutsläppen i de NDEP-stödda projekten leda till minskade utsläpp av fosfor med över 2 000 ton per år och kväve med över 7 000 ton per år.

Sidas stöd för mänskliga rättigheter i Ryssland uppgick 2010 till drygt 35 miljoner kronor. Verksamheten styrs av en av regeringen i september 2010 beslutad strategi. Enligt denna ska frågor som rör medier, jämställdhet och partinära samarbete, inklusive politiska rörelser och nätverk, prioriteras. Under året har 21 nya beslut fattats. För att stärka yttrandefriheten har bland annat stöd lämnats till undersökande journalistik och genom stöd till kanaler för nya medier. Stöd har getts till organisationerna Russian Justice Initiatives och Memorial, som har rönt framgång med en rad fällande domar vid Europadomstolen för mänskliga rättigheter. För att nå ökad respekt för och efterlevnad av kvinnors och mäns lika rättigheter och möjligheter har stöd getts bland annat för att förändra könsroller och till insatser mot könsrelaterat våld.

Under 2010 har Svenska institutet inom ramen för sitt Visbyprogram förmedlat 188 projektbidrag samt 389 utländska stipendier och 23 svenska. Kostnaderna uppgick till drygt 51 miljoner kronor. Närmare hälften avsåg stöd till akademiska projekt och naturvetenskap var det vanligaste ämnesområdet. Ryssland har varit den största samarbetspartnern följt av Ukraina och Vitryssland. En utvärdering som Svenska institutet gjort av det akademiska samarbetet visade att de viktigaste projektresultaten är tillförsel av kompetens och kunskap samt att erfarenhetsutbyte och ökad kännedom om regionala förutsättningar stärker kompetensen att driva utbildnings- och forskningssamarbete och öppnar för nya samarbeten. Tillgång till och utveckling av nätverk var ett tydligt resultat inom programmets hela verksamhet.

Totalt 44 personer deltog i Svenska institutets ledarskapsprogram 2010, som riktas till ledare inom näringslivet och opinionsbildare inom de

privata och offentliga sektorerna. Kostnaderna för ledarskapsprogrammet uppgick till drygt 8 miljoner kronor. Åtta värdföretag i Sverige deltog. Programmet syftar till kunskapsöverföring och att stärka deltagarnas engagemang och förmåga att leda företag och organisationer till ett mer hållbart samhälle. Den uppföljning som institutet har låtit en extern konsult göra visar att programmet uppnådde målen väl.

År 2010 var det första året som Svenska institutet disponerade medel för demokratiinsatser i Ryssland. Insatser har gjorts inom områdena media och jämställdhet för ca 1,3 miljoner kronor.

2.5 Politikens inriktning

2.5.1 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Medverkan i och utveckling av freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet och fredsbyggande arbete utgör en prioriterad uppgift för en aktiv svensk utrikespolitik. Regeringens samlade politik på det freds- och säkerhetsfrämjande området framgår av den nationella strategi som lades fram under våren 2008 (skr. 2007/08:51). I strategin framhålls bland annat hur utrikes-, utvecklings-, säkerhets- och försvarspolitik ömsesidigt kan stödja varandra inom ramen för mer sammanhållna svenska insatser för internationellt freds- och säkerhetsfrämjande.

För svenskt vidkommande intar EU en särställning i svensk utrikes- och säkerhetspolitik. FN är ett centralt forum för Sveriges arbete inom internationell fred och säkerhet.

Sveriges deltagande i freds- och säkerhetsfrämjande insatser finansieras inom flera utgiftsområden – utgiftsområde 5 Internationell samverkan, utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap samt utgiftsområde 7 Internationellt bistånd – men sker i samma syfte. I det följande beskrivs politikens inriktning avseende internationell krishantering sammantaget för dessa tre utgiftsområden.

Målet är att genom svensk medverkan stödja de internationella fredsinsatsernas ansträng-

ningar att förebygga, hantera och lösa kriser och konflikter samt bidra till fredsbyggande. Utan fred och säkerhet kan en hållbar utveckling inte uppnås. Genom insatser för att hantera kriser och konflikter bidrar det internationella samfundet till att undanröja hinder för att bekämpa fattigdom och förtryck och till att en grund kan läggas för andra viktiga mål såsom demokrati och respekt för mänskliga rättigheter.

Att döma av den globala utvecklingen kommer internationella fredsfrämjande insatser att fortsätta att spela en viktig roll. Under de senaste åren har flera länder haft behov av stöd till säkerhetssektorreformer, vilket utgör ett fortsatt prioriterat område under kommande år. Den politiska utvecklingen under 2011, inte minst i Mellanöstern och Nordafrika, visar att nya krishanteringsinsatser på mycket kort tid kan bli aktuella. Den visar bland annat att insatser kan bli aktuella i förhållandevis väl utvecklade länder där en konflikt blossat upp som en följd av bristen på demokrati och respekt för mänskliga rättigheter. Inom de ramar som är avsatta ska Sverige kunna ha möjlighet att delta i nya insatser som kan bli aktuella bland annat i Mellanöstern och Nordafrika.

Regeringen prioriterar även att fortsatt bidra till den konceptuella utvecklingen av krishanteringsinsatser. Utvecklingen i Mellanöstern och Nordafrika har till exempel visat på behovet för EU att snabbt kunna samla och situationsanpassa instrumenten inom EU:s externa relationer för att ge stöd till en demokratisk utveckling. Lissabonfördraget och tillkomsten av EEAS öppnar nya möjligheter att genomföra insatser och projekt som för instrumenten för yttre åtgärder närmare varandra. Sverige har mot denna bakgrund under 2011 lanserat idén om insatser med breda mandat inom demokrati-, MR- och rättsstatsstöd vilket även kan inkludera valstöd, valobservation och stöd till det civila samhället och civil förvaltning. Regeringen kommer fortsätta att arbeta för ett mer flexibelt och samlat utnyttjande av instrumenten i EU:s externa relationer.

EU:s roll i internationell krishantering har ökat markant de senaste åren. En stark politisk drivkraft inom unionen har varit att genom krishanteringsengagemanget underbygga EU:s strävan att utveckla sin aktörsroll på ett globalt plan. Antalet militära och civila insatser inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (GSFP) fortsätter att öka. En

av GSFP:s viktigaste uppgifter är att ge stöd till FN:s fredsfrämjande arbete. Sverige verkar för att utveckla samarbetet mellan EU och FN, såväl militärt som civilt.

Inom FN fortsätter Sverige tillsammans med EU-kretsen att aktivt bidra till att slutsatserna från den så kallade New Horizon-rapporten om FN:s fredsfrämjande insatser ska implementeras, bland annat genom att driva detta inom ramen för förhandlingarna i generalförsamlingens särskilda kommitté för fredsbevarande insatser. Folke Bernadotteakademien spelar en viktig roll för att skapa internationell samsyn kring FN:s fredsfrämjande insatser genom sin funktion som sekretariat för International Forum of Challenges of Peace Operations, där även flera andra svenska myndigheter deltar. Vidare arbetar Sverige aktivt för att processen för att utveckla civila kapaciteter för FN:s fredsfrämjande och fredsbyggande insatser ska gå vidare med brett stöd i medlemskretsen.

Deltagande i och bidrag till insatser – såväl militära som civila – ger Sverige möjlighet att spela en framträdande roll i de organisationer i vars insatser Sverige deltar. Det ger också möjlighet att påverka utvecklingen av dessa insatser. Sverige deltar i krishanteringsinsatser under ledning av EU och FN samt OSSE

Sverige ska bidra till att Förenta Nationerna med sina freds- och säkerhetsfrämjande instrument kan verka effektivt och kraftfullt. Sverige kommer fortsatt aktivt att bidra till FN:s freds- och säkerhetsfrämjande insatser.

Sverige har ett väl utvecklat partnerskap med Nato inom krishantering och Nato har kommit att bli en ledande deltagare i mer krävande militära insatser under FN-mandat.

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) har en central roll i konfliktförebyggande, krishantering och demokratiutveckling inte minst utifrån dess omfattande närvaro i Östeuropa, på västra Balkan, i södra Kaukasien, och i Centralasien.

Svenskt deltagande i fredsfrämjande verksamhet sker i form av militära förbandsbidrag, militärobservatörer, stabsofficerare, poliser, personal från Sveriges Domstolar, kriminalvårdare samt annan civil personal, till exempel experter, politiska rådgivare och personal som arbetar med insatsstöd. Insatserna berör ett stort antal myndigheter, i huvudsak Försvarsmakten, Polisen, Folke Bernadotteakademien, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap,

Kriminalvården och Domstolsverket. En större bredd av civila kompetenser efterfrågas samtidigt som kraven ökar på såväl kvalitet och kvantitet, som på snabbhet i rekrytering och utbildning av personal. Som ett led i att stärka Sveriges arbete med säkerhet och utveckling och för att kunna svara upp mot den internationella efterfrågan på svensk personal utgör personalförsörjningsfunktionen på Folke Bernadotteakademien, liksom hos andra berörda myndigheter, en viktig del i det fortsatta arbetet.

Stöd till rättssektorn och säkerhetssektorreform förblir prioriterat. Som en återspeglning av det svenska engagemanget för en fredlig utveckling både i det europeiska närområdet och globalt finns Sverige med i insatser med bred geografisk representation. Regeringen avser att under 2012 fortsätta bidra till krishanteringsinsatser i Afghanistan, Västra Balkan, Södra Kaukasien, Mellanöstern, Afrika söder om Sahara samt Nordafrika. Sverige kommer under 2012 fortsatt delta i civila och militära insatser. Det ligger i krishanteringens natur att situationer och insatser inte i detalj går att förutse eller planera för.

Numerärt kommer det främsta engagemanget troligen alltjämt utgöras av insatsen i Afghanistan. Ett fortsatt svenskt deltagande förutses i den FN-mandaterade Natoleda insatsen i Afghanistan, International Security Assistance Force (ISAF). Det internationella – liksom det svenska – engagemanget i Afghanistan är långsiktigt, brett och syftar till att möjliggöra stabilisering och utveckling av landet i demokratiska former. Natoinnsatsen har stor betydelse för stabiliteten i landet. Den fortsatta kapacitetsuppbyggnaden av de afghanska säkerhetsstrukturerna är av avgörande betydelse för genomförandet av den så kallade transitionsprocessen, det vill säga att ansvaret för säkerheten i landet gradvis ska övergå från ISAF till de afghanska myndigheterna.

Det svenska bidraget till ISAF kommer under de närmaste åren således att ha som huvudsaklig uppgift att stödja och utbilda de afghanska säkerhetsstyrkorna (ANSF), i syfte att möjliggöra en successiv överlämning av säkerhetsansvaret från ISAF till de afghanska myndigheterna, i enlighet med den afghanska regeringens målsättningar. I enlighet med överenskomna riktlinjer mellan den afghanska regeringen och det internationella samfundet ska de regionala enheterna för säkerhet och

återuppbyggnad fasas ut, i takt med att säkerhetsansvaret överlämnas från ISAF till de afghanska myndigheterna.

Fram till 2014 kommer det svenska engagemanget att förändras från stridande trupp till stödjande säkerhetsinsatser. Detta kommer att innebära en successiv anpassning av det svenska militära bidraget, i syfte att tillhandahålla sådant stöd till de afghanska säkerhetsstyrkorna (ANSF) som efterfrågas i takt med att säkerhetsstyrkornas egen förmåga utvecklas. Regeringen kommer under hösten att återkomma till riksdagen med en proposition om förlängt deltagande i ISAF. Regeringen har under anslaget 1:2 *Fredsfrämjande förbandsinsatser* under utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap beräknat medel avseende ett förlängt deltagande i ISAF.

Sveriges engagemang i Afghanistan kommer successivt att få ett ökat civilt fokus. Den regionala enhet för säkerhet och återuppbyggnad som Sverige ansvarar för i Mazar-e Sharif i norra Afghanistan kommer under 2012 att ersättas av en ny struktur, för vilken en civil ledning kommer att etableras och de civila inslagen kommer att stärkas. Det svenska deltagandet i EU:s civila polisinsats i Afghanistan fortsätter.

En översyn av strategin för utvecklings-samarbete med Afghanistan pågår för närvarande. Avsikten är bland annat att undersöka förutsättningar för att förstärka och utveckla biståndet till Afghanistan, med ökad betoning på dess norra delar. Biståndet kan bland annat bidra till att stärka den institutionella kapaciteten, på både central och provinsial nivå, så att övertagandet av säkerhetsansvaret underlättas.

Västra Balkan förblir ett prioriterat område för svensk krishantering under 2012. Den positiva utvecklingen och relativa stabiliteten på Västra Balkan gör att det svenska stödet till regionen allt mer koncentreras på att underlätta ländernas EU-processer. Det gör också att tyngdpunkten i det svenska engagemanget för krishantering blir alltmer civilt. Detta avspeglas i synnerhet i Kosovo.

Under 2011 har Sverige substantiellt bidragit med civil personal till EU:s civila rättsstatsinsats EULEX i Kosovo och avser fortsätta att bidra under 2012. EULEX kommer under 2012 att fortsätta inriktningen på att öka närvaron i norra Kosovo samt arbetet mot organiserad brottslighet och korruption. Syftet med det

svenska bidraget är att bidra till insatserna för att stärka rätts- respektive säkerhetssektorn i Kosovo. Därutöver förutses ett engagemang i EU:s polisinsats EUPM, den icke-exekutiva delen av EU:s militära insats Althea i Bosnien och Hercegovina, samt i OSSE-missioner till Bosnien och Hercegovina, Makedonien, Serbien samt Montenegro.

Regeringen strävar efter att EU ska kunna ta på sig ett större ansvar för fred och säkerhet i sitt östra grannskap, bland annat i Södra Kaukasien. Det är viktigt att EU:s civila observatörsinsats EUMM kan fortsätta att arbeta för ökad stabilisering, normalisering och förtroendebyggnad mellan Georgien, Ryssland och de georgiska utbrytarprovinserna Sydossetien och Abchazien. Sverige kommer därför att fortsätta att ge ett stort personalbidrag till insatsen. Därutöver förutses deltagande i andra civila insatser i Södra Kaukasien genom personal till OSSE:s arbete i Armenien och Azerbajdzjan.

Regeringen anser att EU bör stärka sin politiska roll i fredsprocessen i Mellanöstern. Regeringen avser fortsätta Sveriges engagemang med civil personal i EU:s polisinsats för den palestinska polisen EUPOL COPPS och i den civila observatörsinsatsen i Hebron (TIPH). EUPOL COPPS arbetar för att stärka den palestinska polisen och rättsväsendet. Syftet med TIPH är att stärka säkerheten för palestinier i Hebron och öka stabiliteten. Därutöver fortsätter Sverige bidra med militärobservatörer i FN:s observatörsinsats UNTSO. En ny samarbetsstrategi för Västbanken och Gaza kommer att gälla från 2012.

Sverige bidrar med personal och egen utbildningsverksamhet till EU:s rättstatsinsats EU JUST LEX Irak. Insatsen har under 2011 flyttat över en allt större del av sitt arbete till Irak. Kursverksamheten i medlemsstaterna kommer under 2012 i allt högre utsträckning kompletteras av kurser och rådgivning i Irak. Ett fortsatt engagemang i Libyen kan inte uteslutas 2012 men formerna för detta kan endast avgöras i ljuset av händelseutvecklingen.

Även i Afrika finns ett betydande svenskt engagemang i krishanteringsinsatser genom stöd till EU:s utbildningsinsats i Uganda (EUTM) till

stöd för den somaliska övergångsregeringens säkerhetsstyrkor, genom deltagande i EU:s och FN:s insatser i Demokratiska Republiken Kongo samt genom deltagande i FN:s fredsbevarande insats i Liberia.

Sverige har tagit på sig att även i fortsättningen engagera sig i EU:s snabbinsatsstyrkor, inklusive ett bidrag till en styrka under brittisk ledning år 2013, och ledningsansvaret för en styrka år 2014. På detta sätt tar Sverige ansvar för internationell fred och säkerhet och bidrar till att stärka EU:s roll som global utrikes- och säkerhetspolitisk aktör. Med denna beredskapsförmåga kan EU bidra med ett unikt stöd för bland annat FN. Styrkorna kan vara snabbt på plats för att förbereda för en större fredsfrämjande insats, tillfälligt förstärka en pågående insats eller genomföra säkerhetsfrämjande insatser på egen hand i närområdet och globalt. Genom den nordiska stridsgruppen stärks det nordiska samarbetet. Engagemanget i snabbinsatsstyrkorna främjar omdaning av det svenska försvaret till en insatsorganisation.

Civila experter kan likaledes snabbt vara på plats för att förbereda stöd till nya civila insatser eller ge stöd åt redan befintliga insatser inom ramen för GSFP.

2.5.2 Annan freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

I Sveriges närområde bedöms det säkerhetspolitiska läget som fortsatt stabilt. Säkerhetsituationen kan dock förändras av nya globala och komplexa hot utanför Sveriges gränser. Väpnade konflikter är exempel på sådana företeelser som kan hota vår och andras säkerhet. Andra hot kan vara internationell terrorism, risken för spridning och användning av massförstörelsevapen och organiserad brottslighet. Effekter av klimatförändringar, miljörelaterade risker och brist på naturresurser är också faktorer som kan påverka hotbilden. Respekten för folkrätten, inklusive de mänskliga rättigheterna, den internationella humanitära rätten samt rättsstatens principer, är av central betydelse i säkerhetspolitiken.

För svenskt vidkommande intar EU en särställning i svensk utrikes- och säkerhetspolitik. FN är ett centralt forum för Sveriges arbete inom internationell fred och säkerhet. Medlemskapet i OSSE och Europarådet samt samarbetet med Nato är också av stor betydelse, liksom det regionala samarbetet i närområdet.

Dagens konflikter är i högre grad än tidigare inomstatliga konflikter och inbegriper i många fall ett stort antal aktörer. Denna utveckling, tillsammans med brister i respekten för de mänskliga rättigheterna och demokrati i flera konfliktländer och nuvarande och tidigare diktaturer, innebär att det internationella samfundet står inför stora utmaningar i arbetet med de fredsfrämjande verktygen som förutom att skapa säkerhet syftar till att främja bekämpning av fattigdom, samt ekonomisk och fredlig utveckling i världen.

Sverige bidrar till freds- och säkerhetsfrämjande genom såväl politik- och idéutveckling som insatser i fält.

Inom ramen för EU verkar Sverige för att den europeiska säkerhetsstrategin från 2003, tillsammans med rapporten om dess genomförande från år 2008, ska ses över för att bättre svara upp mot dagens utmaningar och kunna utgöra strategisk vägledning för EU:s engagemang.

Sverige kommer fortsatt aktivt verka för att göra FN:s fredsbyggandearkitektur till ett effektivt verktyg för att överbrygga glappet mellan akuta krishanteringsinsatser och mer långsiktigt utvecklingsarbete.

Sverige arbetar fortsatt aktivt för jämställdhetsfrågor och genomförandet av FN:s säkerhetsrådsresolutioner 1325 (2000), 1820 (2008), 1888 (2009) och 1889 (2009) om kvinnor, fred och säkerhet som är en viktig del i det freds- och säkerhetsfrämjande arbetet. Under mandatperioden kommer regeringen ta initiativ för att förstärka arbetet på området.

Sverige ställer personal till förfogande för olika internationella organisationer för att bidra med expertis och ger stöd till organisationer och institutioner som verkar inom området freds- och säkerhetsfrämjande, exempelvis med dialog, medlings- och försoningsinsatser. Även under 2012 kommer en särskild prioritering vara att bidra till fredsfrämjande och statsbyggande i Afghanistan, Mellanöstern, Nordafrika och Afrikas Horn.

Sverige bör ha förmåga att aktivt bidra till medling i konflikter där Sverige har särskild kompetens eller förutsättningar. Sverige är pådrivande för att stärka EU:s dialog- och medlingskapacitet, bland annat genom att verka för att ett Europeiskt fredsinstitut etableras.

Folke Bernadotteakademien kommer fortsatt att bidra till kapacitetsökning och ökad effektivitet på det freds- och säkerhetsfrämjande området. Detta gäller inte minst insatser för att stärka civil-militär samverkan, bland annat genom att ge stöd till gemensamma övningar och kurser för olika personalkategorier i internationella insatser.

Insatser för att förebygga, dämpa och lösa väpnade konflikter samt nedrustning och icke-spridning bidrar också till att lägga en grund för andra viktiga mål såsom fattigdomsbekämpning, demokrati och mänskliga rättigheter.

Omfattande kränkningar av de mänskliga rättigheterna kan vara en indikator på instabilitet och förestående konflikt. Sveriges insatser för att främja mänskliga rättigheter och rättstatens principer utgör därför ett viktigt bidrag också till det konfliktförebyggande arbetet, liksom i den fredsfrämjande verksamheten. Genomförandet av EU:s gemensamma riktlinjer om de mänskliga rättigheterna inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken utgör centrala instrument i detta arbete. Yttrandefrihetsfrågor, som har varit mycket aktuella i Nordafrika, kommer särskilt att uppmärksammas framgent.

Såväl EU:s som FN:s användning av riktade sanktioner har under 2011 ökat, inte minst som ett svar på utvecklingen i Mellanöstern och Nordafrika. Denna trend förväntas hålla i sig under 2012. Hanteringen av dessa sanktioner på svensk basis involverar en rad svenska myndigheter och förblir en prioriterad uppgift för regeringen.

Sverige verkar inom ramen för EU och FN för att förebygga och motverka terrorism och kommer fortsätta att aktivt bidra till implementeringen av EU:s och FN:s strategier mot terrorism. Sverige verkar för en aktiv, handlingsinriktad diskussion inom EU rörande åtgärder mot terrorism, inklusive möjligheterna att via stödinsatser i tredje land befrämja en positiv utveckling. Respekt för de mänskliga rättigheterna och rättsstatens principer är viktiga grundförutsättningar i kampen mot terrorismen. En fortsatt stor efterfrågan förväntas på svenska

bidrag till kapacitetshöjande insatser för att förebygga terrorism.

2.5.3 Nedrustnings- och icke-spridningsfrågor

Nedrustnings- och icke-spridningsarbetet är en viktig del av svensk utrikespolitik. Det syftar till att reducera och eliminera massförstörelsevapen, samt att motverka att de sprids. Målsättningen är också att reglera tillgängligheten av konventionella vapen. För att uppnå detta inriktar Sverige sig särskilt på att förhandla fram internationella avtal samt att verka för att dessa genomförs, att alla länder ansluter sig till avtalen och, när så behövs, att avtalen förstärks. Centrala uppgifter i icke-spridningsarbetet är strävan efter en förhandlingslösning av frågan om Irans kärntekniska program samt ansträngningarna att förmå Nordkorea att avveckla sitt kärnvapenprogram.

Sverige ska fortsatt verka för kärnvapen-nedrustning och för att alla stater ska ansluta sig till och efterleva Icke-spridningsfördraget (NPT). Samtliga stater bör också förmås ansluta sig till konventionerna om förbud mot kemiska respektive biologiska vapen. Det pågående arbetet med att avskaffa kemiska vapen i enlighet med konventionen om förbud mot dessa vapen bör fortsatt stödjas. Det är angeläget att förbudet mot biologiska vapen stärks genom en s.k. verifikationsmekanism.

Fortsatt uppföljning av president Obamas toppmöte om kärnsäkerhet i april 2010 i Washington är en prioriterad fråga för Sverige liksom en framgångsrik uppföljning av översynskonferensen för Icke-spridningsfördraget i maj 2010. Två andra för Sverige prioriterade frågor är främjandet av provstoppsavtalet och frågan om inrättandet av multilaterala garantier för tillgång till kärnbränsle. Arbetet med dessa angelägna frågor kommer att fortsätta. Under den kommande tvåårsperioden kommer Sverige tillsammans med Mexico att ta ett särskilt samordnansvar för den s.k. artikel XIV-processen med syfte att främja det fullständiga provstoppsavtalets ikraftträdande.

Sverige kommer också att fortsatt verka för att skynda på nedrustning av taktiska kärnvapen. Ansträngningar för att Nedrustningskonferensen ska återuppta sitt arbete kommer att

fortsätta. Påbörjandet av förhandlingar om ett avtal om förbud mot produktion av fissilt material för vapenändamål, FMCT, kommer att stödjas aktivt. Under hösten 2011 träder Sverige in i IAEA:s styrelse och kommer att bidra till IAEA:s angelägna icke-spridningsarbete. Sverige ska fortsatt aktivt delta i arbetet i FN:s generalförsamling (första utskottet), organisationen för förbud mot kemiska vapen (OPCW) samt i den förberedande kommittén för att upprätta det internationella kontrollorganet under provstoppsavtalet (CTBTO). Förberedelserna inför den sjunde översynskonferensen för konventionen mot biologiska vapen 2011 fortgår. Sverige deltar aktivt i dessa.

EU:s strategi mot spridning av massförstörelsevapen kommer att följas upp genom implementering av "New Lines for Action" från 2008 samt i EU:s bilaterala avtal med tredje land och genom projektinsatser. Sverige ska fortsatt delta aktivt i EU:s rådsarbetsgrupper för nedrustning och icke-spridning (CODUN resp. CONOP).

På icke-spridningsområdet ska internationella avtal och åtaganden om icke-spridning av massförstörelsevapen efterlevas och genomföras fullt ut. Hit hör bl.a. FN:s säkerhetsrådsresolution 1540 om förhindrande av spridning av massförstörelsevapen, 1718 och 1874 om Nordkorea samt 1737, 1747, 1803 och 1929 om Iran. EU genomför dessa och har beslutat om tilläggsåtgärder. Det fortsatta arbetet, inte minst genom exportkontrollen och deltagandet i icke-spridningsinitiativet Proliferation Security Initiative (PSI), ställer fortsatt krav på samordnade insatser från berörda myndigheter. Sverige bör även fortsättningsvis medverka i konkreta insatser för nedrustning och icke-spridning inom ramen för G8:s Globala Partnerskap, till vilket Sverige anslöt sig 2003.

Sverige ska fortsatt verka för att FN:s handlingsprogram för att bekämpa illegal handel med lätta vapen från 2001 genomförs, liksom EU:s strategi från 2005 för bekämpning av olaglig ansamling och handel med lätta vapen. Sverige ska fortsätta att förstärka bl.a. EU:s arbete mot små och lätta vapen samt ge bidrag till humanitära minröjningsinsatser.

Sverige fortsätter att medverka i ansträngningarna inom ramen för FN:s konvention (1980) om förbud mot eller begränsningar av vissa konventionella vapen för att nå fram till ett protokoll med restriktioner för kluster-

ammunition och med anslutning av de ledande vapenmakterna. Vad beträffar konventionen om klusterammunition avser regeringen i proposition återkomma till riksdagen innan 2011 års slut med förslag vad gäller konventionens ratificering.

Tekniskt expertstöd från Totalförsvarets forskningsinstitut förblir av mycket stort värde i det fortsatta arbetet på nedrustnings- och ickespridningsområdet.

2.5.4 Exportkontroll

Sverige ska förbli aktivt i kontrollregimerna och i EU-arbetet för att stärka exportkontrollen som ett instrument mot spridning av massförstörelsevapen och okontrollerade flöden av konventionella vapen.

Vad gäller exportkontrollen för krigsmateriel ska Sverige fortsatt verka för gott informationsutbyte och transparens i EU-arbetet. Sverige ska fortsatt verka för att främja den process som syftar till att uppnå ett globalt fördrag om handeln med konventionella vapen (Arms Trade Treaty, ATT). Direktivet om överföringar av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen (ICT) ska genomföras nationellt efter nödvändiga ändringar i det svenska regelverket. Sverige ska delta i de fortsatta EU-förhandlingarna om generella exporttillstånd. Riksdagen har genom utrikesutskottets betänkande 2010/11:UU3 tillkännagivit för regeringen som sin mening att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag till ny krigsmateriellagstiftning i syfte att skärpa exportkontrollen gentemot icke-demokratiska stater. Frågan bereds för närvarande i Regeringskansliet

2.5.5 Medlemskap i internationella organisationer och EU

EU:s gemensamma utrikes - och säkerhetspolitik, GUSP

EU utgör det centrala forumet för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Det utrikes- och säkerhetspolitiska samarbete inom EU, inklusive krishantering och fredsfrämjande insatser, är under fortsatt stark tillväxt. Regeringen verkar

för att Sverige skall vara pådrivande när det gäller utvecklingen av den Europeiska Unionen som global aktör. Det är angeläget att EU genom en bred och effektiv utrikespolitik står väl rustat för att möta de globala utmaningar som Europa och världen står inför. Sverige avser att bidra till såväl den konceptuella som operativa utvecklingen av EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik.

Sveriges bidrag till GUSP-budgeten sker främst via EU-avgiften (utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen).

FN

Sveriges starka stöd till FN är en hörnsten i svensk utrikespolitik. Sverige talar med en tydlig svensk röst i FN när det gäller såväl policyskapande som genom direkta insatser i fält och verkar för ett aktivt och konstruktivt EU i FN. Sverige kommer att fortsätta att bidra till arbetet för att stärka och effektivisera FN och dess kärnverksamhet. Sverige fortsätter även att aktivt delta i reformprocesser för att på så sätt bidra till att stärka det kollektiva säkerhetssystemet och göra FN rustat för att ta sig an de globala utmaningarna. Sverige kandiderar till säkerhetsrådet för perioden 2017-2018.

Som medlem i fredsbyggandekommissionens (PBC) organisatoriska kommitté och största givare till FN:s fredsbyggandefond (PBF) kommer Sverige att fortsatt aktivt verka för att göra FN:s fredsbyggandearkitektur till ett effektivt verktyg för att överbrygga glappet mellan akuta krishanteringsinsatser och mer långsiktigt utvecklingsarbete. Sverige kommer även fortsatt att verka för att stärka FN:s medlingskapacitet inte minst genom Folke Bernadotteakademins utbildningsinsatser. Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt uppföljningen av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet inkluderande kampen mot det sexuella våldet i konflikt.

Arbetet i FN är viktigt i regeringens politik för de mänskliga rättigheterna. Sverige verkar för att FN:s råd för mänskliga rättigheter (MR-rådet) som inrättades 2006 ska leva upp till sitt mandat att uppmärksamma situationer med allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter och främja en ökad respekt för de mänskliga rättigheterna. Sverige verkar för att rådet blir ett trovärdigt och effektivt instrument i det globala

arbetet för de mänskliga rättigheterna. Det är viktigt att rådet skyndsamt kan behandla övergrepp inom länder på ett sätt som leder till verklig förbättring. Det är centralt för MR-rådets funktionssätt att staterna i rådet själva avser att leva upp till de principer MR-rådet har för avsikt att verka för. Det internationella samfundet måste kunna svara på nya utmaningar, såsom värnandet av hur de mänskliga rättigheterna efterlevs i användandet av internet och andra nya kommunikationstekniker. Sverige kandiderar till medlemskap i rådet för perioden 2013-2015. Sverige vill främja arbetet med mänskliga rättigheter i FN:s generalförsamling och stärka integreringen av de mänskliga rättigheterna i det bredare FN-arbetet, inklusive fredsfrämjande insatser samt i FN:s fonder och program. Sverige fortsätter att driva ett starkt jämställdhetsfokus i FN, genom etablerandet av den nya organisationen UN Women.

Sverige kommer att fortsätta arbeta aktivt för att stärka FN:s kapacitet och verksamhet på det humanitära området. Sverige kommer också att stödja FN i dess ansträngningar för att samordna hela FN-systemets rättsstatsfrämjande verksamheter som idag är fördelade över många FN-organ. Vidare kommer Sverige ge fortsatt stöd till de internationella domstolarna, inklusive den Internationella brottmålsdomstolen (ICC), och andra insatser för att motverka straffriheten för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser.

FN:s fredsfrämjande insatser har ökat dramatiskt under senare år även om vi just nu ser en viss utplaning av verksamheten. De nya multifunktionella operationerna som FN beslutat om under de senaste åren är omfattande och kräver bidrag från medlemsstaterna. Svensk medverkan i, och finansiering av, FN-beslutade insatser för fred och fredsbyggande kommer att vara en angelägen uppgift även i framtiden. Kostnaderna för denna verksamhet förutses fortsatt ligga på ungefär nuvarande nivå under 2012.

Sverige engagemang i FN:s sociala och ekonomiska verksamhet sker genom de mellanstatliga förhandlingarna inom ramen för generalförsamlingen och ECOSOC, dess underliggande funktionella kommissioner och FN:s toppmöten på området. Men också i stor utsträckning genom det omfattande svenska stödet till FN:s fonder, program och fackorgan och Sveriges roll i dess styrande organ. Sverige

och EU intar i dessa sammanhang en ledande roll i den normgivande arbetet i sakfrågor som rör t.ex. miljö och klimat, fattigdomsbekämpning, jämställdhet och SRHR (sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter), samt demokrati, mänskliga rättigheter och utveckling. Sverige verkar dessutom för reformer, främst av den operativa verksamheten, för att öka samstämmigheten bland FN-organisationerna i fält samt i de enskilda organisationerna, för ökat resultatfokus.

OSSE

OSSE med sin omfattande medlemskrets, flexibla struktur och brett definierade syn på säkerhet, är ett viktigt forum för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Diskussionen om europeisk säkerhet hör hemma inom OSSE där det breda säkerhetsbegreppet, efterlevandet av gjorda åtaganden och den transatlantiska länken är viktiga delar. Sverige stödjer härvidlag det litauiska OSSE-ordförandeskapet 2011 och det efterföljande irländska ordförandeskapet 2012.

Sverige kommer att fortsätta verka för att stärka OSSE:s fredsfrämjande och konfliktförebyggande roll, vara aktiv i den fortsatta dialogen om europeisk säkerhet, samt att fortsätta verka för en hållbar lösning på de så kallade frusna konflikterna i Georgien, Nagorno-Karabach och Transnistrien. Sverige kommer även att verka för starkt rustningskontroll inom ramen för OSSE:s militärpolitiska dimension. Att aktivt värna landvinningarna inom OSSE:s så kallade mänskliga dimension kommer att vara en prioritet för Sveriges agerande i organisationen. Bättre genomförande av rekommendationer från OSSE:s valobservationer bör vara en ambition. Stödet till OSSE:s institutioner, kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR), högkommissariaten för frågor om nationella minoriteter (HCNM), medierepresentanten (RFOM) samt den särskilda representanten för bekämpning av människohandel, ges fortsatt hög prioritet.

Sverige kommer likaså att fortsätta stödja OSSE:s operativa fältnärvaro genom de olika fältkontoren. Mandaten för OSSE:s olika fältmissioner ska även framgent formuleras utifrån situationen i varje enskilt land med särskild inriktning på demokrati- och

institutionsbyggande, inklusive ansvar för genomförande av val, utveckling av media, rättsväsende, mänskliga rättigheter och stöd till förtroendeskapande åtgärder mellan olika befolkningsgrupper. OSSE:s ökande verksamhet i bland annat Centralasien och södra Kaukasien samt utvecklingen av organisationens polisverksamhet ställer krav på svensk medverkan och resurser. Sverige fortsätter att bidra med personal till OSSE:s institutioner och sekretariat och fältmissioner och att ge stöd till extrabudgetär, konfliktförebyggande projektverksamhet.

Europarådet

Europarådet är en del av den bredare europeiska säkerhetsarkitekturen. Organisationen, som i realiteten är den enda paneuropeiska, bedriver ett värdefullt arbete för att främja respekten för de mänskliga rättigheterna, demokrati och respekt för rättsstatens principer. Organisationen består idag av 47 medlemsländer. Europarådets struktur gör att organisationen har breda kontaktytor i Sverige med flera departement, myndigheter och det civila samhället. Sverige prioriterar Europarådets kärnområden, varvid Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna och dess tillämpning genom främst Europadomstolen är särskilt angeläget. Sverige fäster stor vikt vid MR-kommissariens arbete.

Sverige kommer aktivt verka för att Lissabonfördraget fortsätter att omsättas i EU:s arbetsätt i Strasbourg. En stark EU-röst i Europarådet stärker såväl EU som Europarådet. EU:s anslutning till den Europeiska konventionen för de mänskliga rättigheterna har stor betydelse.

Europarådet genomgår för närvarande en reformprocess syftande till att inrikta arbetet i högre grad på kärnområdena samt att göra organisationen mer effektiv och transparent. Reformen i den överbelastade Europadomstolen har intensifierats efter den 1 juni 2010 då det så kallade protokollet 14 trädde i kraft. Samordning inom det europeiska samarbetet är av stor vikt särskilt med EU, som finansierar en stor del av fältverksamheten, samt med OSSE och FN. Sverige fortsätter att verka för en koncentration av Europarådets verksamhet i linje med generalsekreterarens initiativ, samt en moderni-

sering av Europarådets organisation och arbetsmetoder. Ambitionen är att reformarbete ska vara avslutat i och med att nuvarande generalsekreterarens mandat löper ut år 2014.

OECD

Sverige ska fortsatt utnyttja OECD som kunskapsorganisation och som forum för policydialog, särskilt när det gäller globaliseringsfrågor. Arbetet fokuseras på kärnområdena ekonomisk politik inklusive skattefrågor, handelspolitik, jordbrukspolitik, näringspolitik, utvecklingspolitik, miljöpolitik, utbildningspolitik, arbetsmarknadspolitik, samt migrations- och integrationspolitik. Samstämmighet för utveckling, frågor rörande hållbar utveckling och klimatförändringar, är också frågor som ges hög prioritet liksom medlemskapsförhandlingarna med Ryssland.

NATO

Sveriges samarbete med Nato sker på den militära alliansfrihetens grund. Sverige avser fortsätta sitt aktiva och nära samarbete med Nato genom EAPR/PFF. Deltagande i Nato-ledda fredsfrämjande insatser utgör en central del i Sveriges relation med Nato. Sveriges samverkan med Nato är ett viktigt medel för att bidra till internationell fred och säkerhet, särskilt genom deltagande i Nato-ledda fredsfrämjande insatser. Natos nya partnerskapspolitik, vilken antogs vid Natos utrikesministermöte i Berlin i april 2011, ger en plattform för detta. Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt Sveriges insyn och inflytande i de fredsfrämjande Nato-insatser där vi själva deltar. Sverige kommer också att verka för att utveckla dialogen och samarbetet mellan EU och Nato.

Arktiska rådet

De arktiska frågeställningarna växer i betydelse. Sverige vill främja en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling i hela den arktiska regionen. Sverige ska verka för att Arktis förblir ett säkerhetspolitiskt lågspänningsområde. Aktiviteter och samarbeten i

Arktis ska utövas i enlighet med folkrätten, inklusive FN:s havsrättskonvention samt övriga relevanta internationella överenskommelser.

Den 12 maj 2011 övertog Sverige för första gången ordförandeskapet i Arktiska rådet för en tvåårsperiod. Sverige verkar för att rådet vitaliseras genom ett breddat mandat som utöver nuvarande uppgifter där miljöfrågor dominerar omfattar flera viktiga strategiska framtidsfrågor som gemensam säkerhet, infrastruktur, samhälls- och ekonomisk utveckling. Arktiska rådet bör ha en tydligare politisk roll. Sverige kommer under sitt ordförandeskap implementera beslut från Arktiska rådets utrikesministermöte i maj 2011 att i Tromsö upprätta ett permanent sekretariat med fast budget.

Den 12 maj 2011 antog regeringen Sveriges första strategi för den arktiska regionen. Syftet med strategin är att ur ett internationellt perspektiv presentera Sveriges förhållande till Arktis, prioriteringar för politikens innehåll och genomförande. I strategin fastställs att Sverige särskilt ska verka för klimat och miljö, ekonomisk utveckling och den mänskliga dimensionen i den arktiska regionen.

2.5.6 Utrikes- och säkerhetspolitisk forskning

Forskning och andra insatser rörande Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik är av vikt. Detta stärker generellt möjligheterna och förmågan att utforma och ta ställning till olika handlingsalternativ. Det bidrar också till att stimulera den allmänna debatten kring utrikes- och säkerhetspolitiska frågor. Kvalificerad forskning ägnas också åt den säkerhetspolitiska utvecklingen liksom åt de förändringar som EU genomgår.

Utrikespolitiska institutet (UI) fortsätter att spela en viktig roll för att öka kunskapen och främja intresset för internationella frågor. UI är också ett viktigt institut för att föra forskning och debatt kring utrikespolitiska och internationella frågor framåt.

Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) spelar samma betydelsefulla roll – också utanför Sveriges gränser – genom sin forskning, sina publikationer och sin utåtriktade verksamhet. Detta gäller inte minst frågor om nedrustning och icke-spridning, men även andra

aktuella frågor på det säkerhets- och utrikespolitiska området.

Forskningen om massförstörelsevapen vid Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) gör det möjligt för FOI att lämna tekniskt stöd till regeringen i nedrustnings- och icke-spridningsfrågor. Den kompetens som finns samlad på FOI och det tekniska stöd som lämnas är av stort värde för regeringens möjligheter att bedriva en aktiv politik på området.

Forskningsverksamheten vid Folke Bernadotteakademien spelar en betydelsefull roll när det gäller att fördjupa kunskapen om fredsfrämjande arbete och konfliktfrågor. Utvecklingen av den ackumulerade kunskapen kring såväl militär som civil krishantering kommer att vara värdefull.

2.5.7 Nordiskt samarbete

Att samverka, knyta kontakter och utbyta information med våra nordiska grannländer är viktigt för Sverige och en stark nordisk tradition. Nordiskt samarbete samt samverkan i närområdet och i Östersjöregionen är prioriterat av den svenska regeringen. Ett starkt och dynamiskt samarbete stärker Nordens och Östersjöregionens möjligheter att möta utmaningar, finna hållbara lösningar samt nå framgång i en allt starkare global konkurrens.

Sverige innehar ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2013. I Regeringskansliet pågår redan ett omfattande arbete med ta fram svenska prioriteringar. Under 2012 intensifieras detta arbete och planeringen av den betydande mängd möten och aktiviteter som kommer att ske i Sverige och under svensk ledning under ordförandeskapsåret.

En viktig målsättning för det svenska ordförandeskapet är att bidra till en ökad politisk dynamik i det nordiska samarbetet. För att uppnå detta mål diskuteras bland annat reform av budgetprocessen, vilket skulle kunna bidra till att möjliggöra snabbare anpassning till förändrade politiska prioriteringar.

Samtidigt med ordförandeskapsplaneringen pågår det mångfacetterade löpande nordiska samarbetet som spänner över många av samhällets områden. En allt viktigare aspekt av det nordiska samarbetet är de insatser som görs för att underlätta privatpersoners möjligheter att kunna flytta till, studera och arbeta i ett annat

nordiskt land. Runt 40 000 personer pendlar varje dag eller varje vecka inom Norden. Ansträngningarna att förhindra att nya gränshinder uppstår samt att undanröja befintliga gränshinder sker parallellt på flera nivåer. Arbetet kommer fortsatt att vara högt prioriterat från svensk sida, men behöver vid behov följas upp med stärkt informationsutbyte vid utarbetande av nationell lagstiftning och stärkt nordisk samordning vid genomförande av EU-lagstiftning. Därtill behövs en mer prioriteringsinriktad ansats i gränshindersarbetet.

Globaliseringsfrågorna har sedan 2007 varit en övergripande prioritering för det nordiska regeringssamarbetet. Inför det svenska ordförandeskapet förs nu en aktiv diskussion om hur vi tar tillvara och utvecklar de vinster som globaliseringsinitiativet skapat.

Det nordiska samarbetet har en viktig roll i genomförandet av EU:s Östersjöstrategi genom bidrag med expertkunskaper inom ett flertal sakområden. Det är viktigt att även i andra sammanhang fortsatt verka för att stärka Norden i EU och EU i Norden.

Nordiska ministerrådets samarbete med länder och organisationer i Nordens närområde fortsätter att utvecklas. Samarbetet med Estland, Lettland och Litauen samt med nordvästra Ryssland har nyligen utvärderats och kommer att följas upp med nya initiativ. Sverige innehar sedan våren 2011 det tvååriga ordförandeskapet i Arktiska rådet. Nordiska ministerrådets nya arktiska program utgör ett viktigt komplement till de svenska ordförandeskapsprioriteringarna i Arktiska rådet.

De nordiska länderna ligger långt framme inom områdena miljö och hållbar utveckling. Nordiska ministerrådet kommer därför bland annat att ta del i Rio +20 konferensen och i samband med det organisera en nordisk dag för att synliggöra vår politik på området. En vision för det nordiska miljömärket Svanen antogs i november 2010 av miljöministrarna. År 2015 ska Svanen vara erkänt som ett av de mest effektiva frivilliga konsumentpolitiska redskapen för miljö genom att erbjuda ett tillförlitligt verktyg för konsumenter som vill konsumera miljöanpassat. Klimataspekter ska lyftas fram tydligare som ett kriterium för miljömärkt.

Från svensk sida kommer vi att fortsatt verka för en stärkt samordning av verksamheten vid de nordiska och baltiska ambassaderna i länder utanför Norden.

Stoltenbergrapporten om samarbete inom utrikes- och säkerhetspolitik och Birkavs-Gade rapporten om nordiskt-baltiskt samarbete kommer att vara föremål för fortsatt uppföljning.

Sverige kommer även att fortsätta stödja de isländska EU-förhandlingarna.

Föreningen Nordens verksamhet är viktig för att stärka det nordiska samarbetets folkliga förankring. Föreningen avses få en viktig roll under det svenska ordförandeskapet 2013.

I februari/mars 2013 arrangerar Kennedy Center i Washington en scenkonstfestival som detta år har Norden som tema. Denna festival utgör en sällsynt plattform för kulturutbyte, att sprida kunskap om nordisk kultur och att främja det nordiska samarbetet under det svenska ordförandeskapet.

2.5.8 Konsulär verksamhet

Det författningsstyrda konsulära biståndet är en kärnverksamhet för utrikesförvaltningen. Verksamhetens mål är att bl.a. snabbt och effektivt bistå svenska medborgare samt i vissa fall utländska medborgare fast bosatta i Sverige som råkar i nöd vid vistelse utomlands. Beredskap måste även finnas för att hantera större konsulära kriser och katastrofer utomlands som drabbar svenska medborgare och den personkrets som framgår i lag (2010:813) om konsulära katastrofinsatser. Lagen fastslår statens ansvar vid konsulära kriser och katastrofer utomlands. I detta ingår nära samverkan med svenska myndigheter.

2.5.9 Sverigefrämjande i utlandet

Sverigefrämjandet, som inkluderar Sverigeinformation, handels- och investeringsfrämjandet och Sverigeprofilering till stöd för främjandet, tillhör utrikesförvaltningens huvuduppgifter. Syftet med det allmänna Sverigefrämjandet är att synliggöra Sverige, de värden landet står för och de möjligheter det erbjuder. Sverige ska uppfattas som ett konkurrenskraftigt, innovativt och utvecklingsinriktat land. Målet är att bidra till ökad kunskap, intresse och förtroende för Sverige i utlandet och därmed bidra till ökad tillväxt och sysselsättning. En fortsatt viktig del inom Sverigeinformation

är programläggning för och stöd till besökande utländsk media i Sverige. Se även under utgiftsområde 24 Näringsliv, Utrikeshandel, Handels- och investeringsfrämjande.

Svenska institutets verksamhet bedrivs med inriktning på så kallad offentlig diplomati (Public diplomacy) som kortfattat kan beskrivas som ett lands interaktion med allmänheten eller icke-statliga aktörer i ett annat land. Genom strategisk kommunikation och relationskapande verksamhet inkluderande kultursamarbeten ska kännedomen om och förtroendet för Sverige öka, internationella nätverk etableras och en positiv miljö skapas för förverkligande av svenska internationella målsättningar. Institutets uppdrag spänner över utrikespolitik, utvecklings- och reformsamarbete samt utbildningspolitik och berör sektorer som kultur och samhälle, utbildning och forskning, näringsliv och innovation samt demokrati och global utveckling.

Svenska institutet och de svenska utlandsmyndigheterna främjar tillsammans med övriga berörda organisationer kontakterna mellan utländska och svenska företrädare för samhällsliv, näringsliv, kultur, utbildning och forskning.

Under 2011 har Svenska institutets geografiska och tematiska prioriteringar setts över inför en uppdaterad strategisk ansats under kommande år. För att uppfylla myndighetens uppdrag avser institutet prioritera insatserna till de områden och platser där det är mest angeläget att främja Sveriges internationella ställning.

Arbetet med att attrahera välutbildade personer till Sverige, både till högre studier, forskning och arbete har gått in i en aktiv fas under 2011 och fortsätter under 2012 (med finansiering från anslaget 2:70, utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning). Marknadsföringen av svensk högre utbildning syftar till att stärka omvärldens bild av svensk utbildning och forskning samt locka studenter, forskare och nyckelkompetens till Sverige. Under 2012 fortsätter regeringens satsning "Global Swede" som syftar till att uppmärksamma särskilt framstående utländska studenter från länder utanför EU/EES i Sverige inom innovation och entreprenörskap. Programmet avseende stipendier till avgiftsskyldiga studenter inom ramen för det

svenska biståndet inleddes 2011 och fortsätter 2012.

Under 2012 kommer Svenska institutet att genomföra aktiviteter, såväl basverksamhet som riktade insatser, i syfte att främja svenska intressen i omvärlden, öka kunskapen om Sverige i utlandet och utbytet med andra länder inom olika områden. Institutets verksamhet är central för att bygga upp relationer mellan Sverige och andra länder inom strategiska områden. Vidare fortsätter satsningen "Sverige - det nya matlandet" genom att främja bilden av Sverige bland annat genom den representation som bedrivs vid utlandsmyndigheterna. Detta sker i samverkan med bland annat svensk livsmedellexport och turismfrämjandet.

Ett särskilt fokus i Sverigefrämjandet kommer under 2012 att läggas på de så kallade kreativa näringarna, inkluderande musik, mode, film, litteratur och den digitala spelbranschen. Detta innebär bland annat en fortsatt utdelning av regeringens musikexportpris samt främjandeaktiviteter där utlandsmyndigheterna spelar en viktig roll. Den kommunikationsstrategi, som Svenska institutet tagit fram för att främja de kreativa näringarna kommer att bli ett stöd och verktyg i det arbetet.

2.5.10 Samarbete inom Östersjöregionen

Medel för samarbete inom Östersjöregionen har avsatts sedan budgetåret 2005. Under våren 2010 genomfördes en översyn för att ta fram förslag på hur medlen kan användas mer effektivt samt hur detta samarbete bäst bör genomföras. Resultatet blev att Sida Östersjöenheten och Svenska institutets Visbyprogram och Ledarskapsprogram sammanförs inom Svenska institutet den 1 januari 2012. Målsättningen för det framtida stödet ska vara att aktivt bidra till att utveckla relationer och samarbeten, som främjar en ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbar tillväxt och utveckling i Östersjöregionen och dess närområde, utöka svenska aktörers deltagande i Östersjösamarbetet inom dessa prioriterade områden, bistå och komplettera den verksamhet svenska aktörer utför för att genomföra EU:s strategi för Östersjöregionen, i syfte att utveckla regionens hållbarhet och

globala konkurrenskraft, lämna kompletterande stöd till regionalt samarbete inom ramen för EU:s Östliga partnerskap samt stödja ett fördjupat partnerskap mellan Sverige och övriga länder kring Östersjön.

Sidas samarbete med Ryssland på miljöområdet inriktas även fortsättningsvis på främst vattenreningsprojekt med fokus på S:t Petersburg/Leningrads län och Kaliningrad. Andra insatser avser bl.a. Tikhvin, Gatchina och Novgorod. Sidas stöd till mänskliga rättigheter och demokrati i Ryssland ökade betydligt från år 2010. Demokratisamarbetet genomförs i enlighet med regeringens strategi från 2010 huvudsakligen, men inte uteslutande, i nordvästra Ryssland och i första hand inom media, jämställdhet och partinära samarbete. Stöd till mänskliga rättigheter kan även lämnas till insatser i norra Kaukasus.

Verksamheter inom Östersjöstaternas råd som Sverige särskilt prioriterar är arbetet mot människohandel i Östersjöregionen och en utbildningsinsats till stöd för den pågående ryska högskolereformen av kursplaner, undervisning och examinationsmetoder. Sverige är också drivande i utvecklingen av olika partnerskap och andra samarbeten inom ramen för Nordliga dimensionen.

2.6 Budgetförslag

2.6.1 1:1 Avgifter till internationella organisationer

Tabell 2.4 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2010	Utfall		Anslags- sparande	0
2011	Anslag	1 448 554	¹	1 310 962
2012	Förslag	1 448 054		
2013	Beräknat	1 448 054		
2014	Beräknat	1 448 054		
2015	Beräknat	1 448 054		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslagets ändamål är att finansiera vissa obligatoriska avgifter som Sverige är folkrättsligt bundet att betala via sitt medlemskap i bl.a. följande organisationer: Förenta nationerna (FN), Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Nordiska ministerrådet och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Sveriges medlemskap i den Europeiska unionen innebär också ett åtagande att bidra till vissa kostnader inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (GUSP). Belastningen på anslaget påverkas såväl av valutakursfluktuationer som av antalet freds- och säkerhetsfrämjande insatser. Medel för detta ändamål fanns till och med budgetåret 2010 under anslaget 1:1 *Bidrag till vissa internationella organisationer*.

Kostnader för Sveriges ordförandeskap i Arktiska Rådet 2011-2013 belastar anslaget.

Regeringens överväganden

Stödet till de organisationer Sverige är medlem i är centralt i svensk utrikespolitik. Anslaget minskas med 500 000 kronor samtidigt som anslaget 1:8 *Bidrag till Utrikespolitiska institutet* ökas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 1 448 054 000 kronor anvisas för anslaget för 2012.

Tabell 2.5 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:1 Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	1 448 554	1 448 554	1 448 554	1 448 554
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-500	-500	-500	-500
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	1 448 054	1 448 054	1 448 054	1 448 054

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

2.6.2 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Tabell 2.6 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2010	Utfall	121 684		19 391
2011	Anslag	136 994 ¹	Utgifts-prognos	134 129
2012	Förslag	135 645		
2013	Beräknat	137 982 ²		
2014	Beräknat	140 191 ³		
2015	Beräknat	143 434 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 135 595 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 135 350 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 135 350 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget gör det möjligt att stödja konkreta freds- och säkerhetsfrämjande insatser inom ramen för EU, FN, OSSE, Europarådet, eller annat bilateralt eller mellanstatligt organ eller arrangemang. Anslaget gör det även möjligt att ställa militärobservatörer, poliser, domare, åklagare och kriminalvårdspersonal samt experter inom insatsstöd och andra experter till förfogande för deltagande i fredsbevarande och annan freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet. Insatsernas karaktär varierar och kan innefatta bl.a. medling, rådgivning, förhandlingsstöd, övervakningsverksamhet, utbildningsinsatser, förtroendeskapande åtgärder, säkerhetssektorreformer, skydd av mänskliga rättigheter, stärkande av rättsstaten, insatser för att stödja kvinnors deltagande i fredsfrämjande och återuppbyggnad, stöd till humanitär verksamhet och sanktionsövervakning. Anslaget används även för särskilda insatser såsom stöd till studier, seminarier, konferenser och andra projekt inom det freds- och säkerhetsfrämjande området. Stöd ges vidare till såväl svenska som utländska enskilda organisationer och institutioner som verkar inom dessa områden, liksom inom folkrätt och mänskliga rättigheter. Därutöver ges även stöd till rent bilaterala insatser för fredsprocesser.

Sveriges medverkan i militära internationella fredsfrämjande förbandsinsatser finansieras genom anslag inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, finansieras freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande insatser av civil karaktär i utvecklingsländer.

Regeringens överväganden

Sverige kommer även fortsättningsvis delta brett i konkreta freds- och säkerhetsfrämjande insatser samt även ge prioritet till stöd och deltagande i andra freds- och säkerhetsfrämjande insatser såsom medlingsinsatser, rådgivning, förhandlingsstöd, utbildningsinsatser, förtroendeskapande åtgärder, säkerhetssektorreformer m.m. Utöver detta kommer det inom anslaget även fortsättningsvis att vara viktigt att genomföra strategiska insatser som har som mål att främja långsiktig utveckling och hållbar fred.

Anslaget ökas med 100 000 kronor för finansiering av uppföljningen av Europarådets rekommendationer om åtgärder för att motarbeta diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet. Anslaget 2:2 *Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.* under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet minskas med motsvarande belopp.

Anslaget minskas med 2 400 000 kronor för del av finansieringen vid sektionskansliet under ambassaden i Kabul samtidigt som anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* under utgiftsområde 1 Rikets styrelse ökas med samma belopp. Anslaget minskas också med 850 000 kronor samtidigt som anslaget 1:5 *Inspektionen för strategiska produkter* ökas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 135 645 000 kronor anvisas för anslaget för 2012.

Tabell 2.7 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011 ¹	137 844	137 844	137 844	137 844
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	951	3 395	5 915	9 240
Beslut	-3 250	-3 307	-3 366	-3 444
Överföring till/från andra anslag	100	50	0	0
Övrigt			-201	-206
Förslag/beräknat anslag	135 645	137 982	140 191	143 434

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

2.6.3 1:3 Nordiskt samarbete

Tabell 2.8 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2010	Utfall	12 899		1 096
2011	Anslag	13 995 ¹	Utgifts- prognos	13 702
2012	Förslag	15 995		
2013	Beräknat	18 995		
2014	Beräknat	13 995		
2015	Beräknat	13 995		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Under anslaget anvisas medel för olika ändamål som anknyter till nordiskt samarbete. Medel under anslaget används till kostnader för Sveriges deltagande i samarbete inom ramen för Nordiska ministerrådet (samarbetsministrarna) och Nordiska samarbetskommittén (NSK) m.fl. nordiska samarbetsorgan samt till visst övrigt nordiskt bilateralt och multilateralt samarbete. Från anslaget utbetalas även medel till Föreningen Norden. Medel används till att genomföra mellanfolkliga aktiviteter i Norden och för att skapa uppmärksamhet kring nordiska frågor. Därutöver används medel under anslaget bland annat för att främja gränsregionalt samarbete.

Regeringens överväganden

För att täcka vissa ökade kostnader i samband med det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2013 ökas anslaget tillfälligt med 2 000 000 kronor 2012 och med 5 000 000 kronor 2013.

Regeringen föreslår att 15 995 000 kronor anvisas för anslaget för 2012.

Tabell 2.9 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:3 Nordiskt samarbete

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011 ¹	13 995	13 995	13 995	13 995
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	2 000	5 000		
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	15 995	18 995	13 995	13 995

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

2.6.4 1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet

Tabell 2.10 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2010	Utfall	2 828		998
2011	Anslag	8 326 ¹	Utgifts- prognos	8 152
2012	Förslag	3 826		
2013	Beräknat	3 826		
2014	Beräknat	3 826		
2015	Beräknat	3 826		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används huvudsakligen för konsulärt ekonomiskt bistånd samt för den s.k. barnfonden. Verksamheten är huvudsakligen författningsreglerad och efterfrågestyrd.

Det konsulära biståndet omfattar huvudsakligen tillfälligt ekonomiskt bistånd enligt lagen (2003:491) om konsulärt

ekonomiskt bistånd dvs. i form av lån till nödställda svenska medborgare samt i vissa fall utländska medborgare fast bosatta i Sverige avseende kostnader i samband med hemresa vid t.ex. allvarlig sjukdom, olyckor och dödsfall liksom bistånd åt brottsoffer och visst rättsskydd i särskilda fall. Anslaget belastas också initialt med kostnader för evakuering av svenska medborgare samt svenska medborgares utländska familjemedlemmar, i Sverige bosatta utlänningar, nordiska medborgare och deras familjemedlemmar samt EU-medborgare i den utsträckning som följer av den konsulära skyldigheterna enligt EUF-fördraget (fördraget om EU:s funktions sätt). I fördraget anges bl.a. konsulära skyldigheter. Den som omfattas av en konsulär katastrofinsats är enligt lagen (2010:813) om konsulära katastrofinsatser skyldig att ersätta staten för kostnader som uppstått i samband med transport eller fått hälso- och sjukvård.

När det gäller bortförda och kvarhållna barn i utlandet belastas anslaget av kostnader för återförandet till hemviststaten av barn, som olovligen förts bort eller kvarhållits i strid mot en vårdnadsrätt, kostnader som har till syfte att främja rätten till umgänge mellan barn och föräldrar samt kostnader för centralmyndigheten att anordna och delta i kurser och seminarier i syfte att informera och samråda om dessa frågor. För tillämpningen av såväl 1980 års Haagkonvention (SÖ 1989:7) som 1980 års Europarådskonvention (SÖ 1989:8) gäller lagen (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn samt förordningen (1989:177) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgörande m.m. och om överflyttning av barn samt Bryssel II-förordningen (rådets förordning (EG) nr 2201/2003).

Dessutom belastas anslaget av kostnader i samband med rättegång inför internationell domstol eller liknande organ där svenska staten är part eller deltar på annat liknande sätt.

Anslaget belastas även av kostnader att användas för särskilda informationsinsatser riktade till utlandsresenärer.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 3 826 000 kronor anvisas för anslaget 2012.

Tabell 2.11 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	3 826	3 826	3 826	3 826
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	3 826	3 826	3 826	3 826

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

2.6.5 1:5 Inspektionen för strategiska produkter

Tabell 2.12 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
År	Slagslag	Beräknat	Övrigt	Totalt
2010	Utfall	28 690	Anslags-sparande	-788
2011	Anslag	29 012 ¹	Utgifts-prognos	27 633
2012	Förslag	29 291		
2013	Beräknat	29 882 ²		
2014	Beräknat	30 464 ³		
2015	Beräknat	31 261 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 29 291 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 29 252 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 29 253 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för Inspektionen för strategiska produkter (ISP) förvaltningskostnader. ISP är förvaltningsmyndighet för ärenden och tillsyn enligt lagen (1992:1300) om krigsmateriel och lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd, om inte någon annan

myndighet har detta till uppgift. Inspektionen är därtill nationell myndighet med de uppgifter som följer av lagen (1994:118) om inspektioner enligt Förenta nationernas konvention om förbud mot kemiska vapen och förordningen (1997:121) om inspektioner enligt Förenta nationernas konvention om förbud mot kemiska vapen m.m. Inspektionen ska också fullgöra de uppgifter som myndigheten tilldelas enligt sådana förordningar om ekonomiska sanktioner som beslutas av Europeiska gemenskapen, enligt beslut som regeringen meddelar med anledning av sådana förordningar eller enligt föreskrifter som regeringen beslutar med stöd av lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner. I oktober 2010 antog EU:s ministerråd förordning (EU) nr 961/2010 om restriktiva åtgärder mot Iran. Med anledning av de skärpta restriktionerna utsåg regeringen i november 2010 ISP till behörig myndighet att hantera ytterligare uppgifter gällande sanktionerna mot Iran.

Inspektionen har till sitt förfogande det parlamentariskt sammansatta exportkontrollrådet och ett teknisk-vetenskapligt råd. Kostnaderna för större delen av verksamheten täcks av avgifter som redovisas mot särskild inkomsttitel på statens budget.

Regeringens överväganden

Vissa delar av inspektionens verksamhetskostnader ska inte täckas av avgifter. Det gäller internationell verksamhet som inte är kopplad till tillstånds- och tillsynsarbetet, inklusive exportkontrollstöd utomlands, samt den verksamhet som inspektionen bedriver som behörig myndighet för genomförandet av vissa internationella sanktioner.

Anslaget ökas med 1 700 000 kronor för arbetet med de utökade sanktionerna mot Iran. Finansiering sker genom att anslagen 1:2 *Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet* respektive 1:6 *Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning* minskas med 850 000 kronor vardera.

Regeringen föreslår att 29 291 000 kronor anvisas för anslaget för år 2012.

Tabell 2.13 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:5 Inspektionen för strategiska produkter

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	27 312	27 312	27 312	27 312
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	279	836	1 422	2 173
Beslut	1 700	1 734	1 770	1 817
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt			-40	-41
Förslag/beräknat anslag	29 291	29 882	30 464	31 261

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

2.6.6 1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning

Tabell 2.14 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
År	Utfall		Anslags-sparande	
2010		53 011		1 141
2011	Anslag	54 907 ¹	Utgifts-prognos	53 759
2012	Förslag	55 626		
2013	Beräknat	55 626		
2014	Beräknat	55 626		
2015	Beräknat	55 626		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för bidrag till sådan verksamhet som främjar svensk utrikespolitik, framför allt vad avser nedrustnings-, icke-spridnings- och säkerhetspolitik. Syftet är dels att ge stöd till organisationer m.fl. för att främja kompetensen i nedrustnings- och säkerhetspolitiska frågor, dels att finansiera särskilda forskningsaktiviteter vid t.ex. Utrikespolitiska institutet (UI), Försvarshögskolan (FHS) och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). Vidare används anslaget för stöd till information och

studier om säkerhetspolitik och fredsfrämjande utveckling, som disponeras och handläggs av Folke Bernadotteakademien, samt forskning om Raoul Wallenberg.

Regeringens överväganden

Det är regeringens bedömning att den verksamhet som finansieras under anslaget fortsätter att vara relevant för svensk nedrustnings-, icke-spridnings- och säkerhetspolitik.

Anslaget minskas med 850 000 kronor samtidigt som anslaget 1:5 *Inspektionen för strategiska produkter* ökas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 55 626 000 kronor anvisas för anslaget för 2012.

Tabell 2.15 Härlledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	55 757	55 757	55 757	55 757
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-850	-850	-850	-850
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt	719	719	719	719
Förslag/beräknat anslag	55 626	55 626	55 626	55 626

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

2.6.7 1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)

Tabell 2.16 Anslagsutveckling

Tusental kronor

	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010	23 166		0
2011	23 787 ¹		23 787
2012	Förslag	24 094	
2013	Beräknat	24 094	
2014	Beräknat	24 094	
2015	Beräknat	24 094	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för bidrag till vetenskaplig forskning i konflikt- och samarbetsfrågor av betydelse för internationell fred och säkerhet vid SIPRI. Syftet med forskningen är att bidra till förståelsen av förutsättningarna för fredliga lösningar av konflikter och för en stabil fred.

Regeringens överväganden

Utvecklingen av den säkerhetspolitiska dagordningen innebär ett fortsatt fokus på de områden inom vilka SIPRI:s expertis är av betydande relevans. SIPRI bör fortsätta sina ansträngningar att söka extern finansiering på alla forskningsområden.

Regeringen föreslår att 24 094 000 kronor anvisas för anslaget för 2012.

Tabell 2.17 Härlledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	23 787	23 787	23 787	23 787
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt	307	307	307	307
Förslag/beräknat anslag	24 094	24 094	24 094	24 094

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

2.6.8 1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet

Tabell 2.18 Anslagsutveckling

Tusental kronor

	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010	12 945		0
2011	13 325 ¹		13 325
2012	Förslag	13 997	
2013	Beräknat	13 997	
2014	Beräknat	13 997	
2015	Beräknat	13 997	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI). Syftet med UI:s verksamhet inom utrikes- och säkerhetspolitiken är att främja intresset för internationella frågor samt öka kunskapen om detta ämne genom forskning och information till allmänheten.

Regeringens överväganden

Bedömningen är att UI spelar en viktig roll för att öka kunskapen om och främja intresset för internationella frågor bland allmänheten. UI bidrar också till en öppen debatt i Sverige om utrikespolitiska frågor. UI:s verksamhet är värdefull i ett samhälle präglad av ökad internationalisering och medvetenhet om utrikespolitiska och internationella frågor. UI:s verksamhet vad avser information till allmänheten bör prioriteras. Utökade insatser behöver göras för extern kommunikation av UI:s forskningsresultat, för att fördjupa kompetensen inom nya forskningsområden och investeringar i utveckling av tekniska lösningar. Anslaget ökas med 500 000 kronor samtidigt som anslaget 1:1 *Avgifter till internationella organisationer* minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 13 997 000 kronor anvisas för anslaget för 2012.

Tabell 2.19 Härlledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	13 325	13 325	13 325	13 325
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	500	500	500	500
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt	172	172	172	172
Förslag/beräknat anslag	13 997	13 997	13 997	13 997

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

2.6.9 1:9 Svenska institutet

Tabell 2.20 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2010	Utfall	89 210	Anslags-sparande	2 697
2011	Anslag	92 551 ¹	Utgifts-prognos	93 255
2012	Förslag	94 212		
2013	Beräknat	96 062 ²		
2014	Beräknat	96 870 ³		
2015	Beräknat	99 394 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 94 213 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 93 074 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 93 073 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för Svenska institutets kostnader för bland annat uppgiften att sprida information och kunskap om Sverige i utlandet samt främja samarbete och långsiktiga relationer med andra länder inom områdena kultur och samhällsliv. Verksamheten genomförs i samverkan med bland annat den svenska utrikesförvaltningen samt svenska och utländska samarbetspartners.

Institutet har därutöver anslag för samarbete inom Östersjöregionen (utgiftsområde 5), biståndsrelaterade insatser i Östeuropa samt gäststipendie- och utbytesverksamhet med utvecklingsländer (utgiftsområde 7) och för verksamhet inom utbildningsområdet (utgiftsområde 16). Till detta kommer särskilda uppdrag.

Totalt anvisade medel till institutet från statens budget uppgick 2011 till 261 718 000 kronor, varav anslaget 1:9 utgjorde 92 551 000 kronor.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Tabell 2.21 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Uppdragsverksamhet			
Sweden Bookshop			
Utfall 20109	2 559	2 571	-12
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2011	2 000	1 900	100
(varav tjänsteexport)			
Budget 2012	2 000	1 900	100
(varav tjänsteexport)			

Det ekonomiska målet för Sweden Bookshop vid Svenska institutet är full kostnadstäckning.

Regeringens överväganden

Svenska institutet ska med sin speciella kompetens på samhälls- och kulturområdet fortsätta att ge de Sverigefrämjande insatserna ett kulturellt budskap och en intellektuell dimension.

Anslaget ökas med 797 000 kronor till följd av överflyttning av finansiering till Riksföreningen Sverigekontakt från utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, anslag 1:9 *Bidrag till svenskundervisning i utlandet*.

Regeringen föreslår att 94 212 000 kronor anvisas för anslaget för 2012.

Tabell 2.22 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:9 Svenska institutet

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	92 551	92 551	92 551	92 551
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	864	2 698	4 674	7 208
Beslut	797	813	-221	-227
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt			-134	-137
Förslag/beräknat anslag	94 212	96 062	96 870	99 394

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

2.6.10 1:10 Information om Sverige i utlandet

Tabell 2.23 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2010	Utfall	15 333	Anslags-sparande	104
2011	Anslag	14 475 ¹	Utgifts-prognos	14 172
2012	Förslag	14 475		
2013	Beräknat	14 475		
2014	Beräknat	14 475		
2015	Beräknat	14 475		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används framför allt till av regeringen prioriterade främjande- och informationsinsatser, som i huvudsak genomförs av utlandsmyndigheterna och Svenska institutet. Flertalet av projekten initieras av myndigheterna själva i samarbete med nationella och lokala parter. Anslaget används också till inbjudningar av journalister till Sverige. Främjandet är i dag en av utrikesförvaltningens huvuduppgifter. Utlandsmyndigheterna har en central roll i denna verksamhet.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 14 475 000 kronor anvisas för anslaget för 2012.

Tabell 2.24 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:10 Information om Sverige i utlandet

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	14 475	14 475	14 475	14 475
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	14 475	14 475	14 475	14 475

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

2.6.11 1:11 Samarbete inom Östersjöregionen

Tabell 2.25 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	163 456	Anslags-sparande	6 527
2010	Utfall	163 456	Anslags-sparande	6 527
2011	Anslag	170 415 ¹	Utgifts-prognos	166 849
2012	Förslag	188 715		
2013	Beräknat	188 715		
2014	Beräknat	188 715		
2015	Beräknat	188 715		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Ändamålet med anslaget är att främja integration och samverkan kring Östersjön. Från anslaget finansieras bl.a. insatser i Ryssland avseende miljö samt mänskliga rättigheter och demokrati, Svenska institutets Östersjösamarbete samt insatser inom ramen för Östersjöstaternas råd, Nordliga dimensionen, Arktiska rådet och Barentsrådet.

För anslagsdelen som Svenska institutet disponerar får högst 22 600 000 kronor användas för förvaltningskostnader.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2012 för ramanslaget 1:11 *Samarbete inom Östersjöregionen* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 168 500 000 kronor 2013–2017.

Skälen för regeringens förslag: Myndigheter som omfattas av bemyndiganderamen är Sida, Svenska institutet och Regeringskansliet. Åtaganden består framför allt av fleråriga stipendier samt långsiktiga insatser på miljöområdet samt inom mänskliga rättigheter och demokrati.

Tabell 2.26 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2010	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015–2017
Ingående åtaganden	32 646	77 968	143 549	166 049	90 299	34 549
Nya åtaganden	74 514	125 825	117 500			
Infriade åtaganden	29 192	60 244	95 000	75 750	55 750	34 549
Utestående åtaganden	77 968	143 549	166 049	90 299	34 549	
Erhållet/förslaget bemyndigande	127 000	147 000	168 500			

Regeringens överväganden

Anslaget ökar med 15 300 000 kronor som en följd av ändrade ändamål och verksamheter i vårpropositionen.

Regeringen föreslår att 188 715 000 kronor anvisas för anslaget för år 2012.

Tabell 2.27 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:11 Samarbete inom Östersjöregionen

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	170 415	170 415	170 415	170 415
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	18 300	18 300	18 300	18 300
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	188 715	188 715	188 715	188 715

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.